REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori neîrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURĂ de ANUNȚURĂ:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Rux. Augenfeld & Emeric Lösner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Numĕr de Duminecă 40).

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 cor., pe sése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. N-rii de Duminecă 2 f. pe an.
Pentru România și strĕinătate: Pe un an 40 franci, pe sése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr. N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumerĕ la tóte oficiele poștale din intru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov: Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajiu I.: Pe un an 20 cor., pe sése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 coróne. — Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 220.—Anul LXV. Brașov, Duminecă 6 (19) Octomvrie. 1902.

NOU ABONAMENT
LA
„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Octomvrie st. v. 1902
s'a deschis nou abonament, la care învităm pe toți amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coróne, pe sése luni 12 coróne, pe trei luni 6 coróne, pe o lună 2 coróne.

Pentru România și strĕinătate: Pe un an 40 franci, pe sése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonamente numai la numĕrul poporal de Dumineca:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 4 coróne, pe sése luni 2 coróne

Pentru România și strĕinătate: Pe un an 8 franci, pe sése luni 4 franci.

Abonarea se póte face mai ușor prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Esposiția de la Sibiiu.

(*a*) Pe terenul politicei naționale acțiunea este paralisată.

Orisontul politic este întunecat și în împrejurările nefirescĭ, în carĭ trăim, corabia politicei nóstre naționale, mânată de vênturĭ nefavorabile, plutesce pe valurile nesiguranței.

Cu atât mai veselĭ suntem, când putem raporta publicului nostru cetitor despre câte un semn de viéță pe terenul economic și industrial.

In Sibiiu se deschide mâne esposiția idustrială arangiată de reuniunea agricolă română din comitatul Sibiiului și de reuniunea meseriașilor românĭ din Sibiiu.

Programul acestei esposiții, cetitorii îl pot vedé în numĕrul acesta al diarului nostru. Aicĭ avem de gând a face pe scurt istoricul esposițiunilor și a arăta care este scopul lor.

Esposițiunile, în felul cum le vedem, că se arangiéză în diferite state, nu sunt tocmai vechĭ. Trecutul lor nu se întinde mai departe, decât până la mijlocul veacului XVIII.

Ideia de a întruni la un loc și de a espune spre vedere publică productele activității industriale ale unui district séu ale unei terĭ avù de la început scopul, de a presenta lumei un tablou, în care sĕ se arate până la ce grad de înaintare a ajuns perfecțiunea lucrurilor făcute de mânile omului.

Al doilea scop a fost, de a produce o concurență publică și de a da lumei prilegiu, ca prin asemĕnare, sĕ judece, carĭ lucrărĭ sunt mai desĕvîrșite. Cu alte cuvinte al doilea scop a fost, de a face *reclamă*, care în lumea comercială este de mare însĕmnătate.

De la esposițiunile mai restrînse ale unui district séu terĭ, un englez cu numele *Sir Henry Cole* a venit la ideia, de a aduna producțiunile industriașilor din tóte terile și de a arangia ast-fel o esposiție universală.

Importanța unei esposițiunĭ universale este netăgăduită, mai ales pentru terile cu industrie înaintată, carĭ umblă sĕ găsescă debușeurĭ de export și în terĭ strĕine.

Astfel s'a ținut prima esposiție universală la anul 1851 în Londra, unde 13.900 de esposanțĭ și-au trimis productele lor, ér esposiția a fost visitată de 6 milióne de ómenĭ.

Ce progres mare a făcut popularitatea esposițiilor, ajutată firesce și de mijlócele de comunicație mai perfecționate, se vede de acolo, că la ultima esposiție din Paris de la 1900, care a fost a decea esposiție universală, s'au presentat deja 100,000 de exposanțĭ, ér visitatorĭ au fost aprópe 60 milióne.

Esposițiile universale fiind însĕ împreunate cu multe cheltuelĭ, mai tot-déuna se termină cu deficite, cum s'a întêmplat și la ultima esposiție din Paris, unde cu tot numĕrul enorm al visitatorilor, totuși la sfîrșit s'au ales cu un deficit de 2 milióne de francĭ.

Étă de ce Germania cea chibzuită, până acuma nu s'a putut hotărî sĕ arangeze o esposiție universală, séu măcar a tuturor terilor din imperiu Din contră însĕ esposițiĭ provinciale s'au aranjat în Germania fórte multe și cu cele mai bune resultate.

Nicĭ noi Românii n'am vrut sĕ rĕmânem îndĕrătul altor națiunĭ.

In vara acésta au trecut tocmai 40 de anĭ, de când s'a aranjat prima esposiție română, cu ocasiunea adunării generale a „Asociațiunei“ ținută în dilele de 28, 29 și 30 Iulie 1862, aicĭ în Brașov.

„*Brașovenii au călcat aci înaintea nóstră.* Dumnedeu se le ajute, căcĭ atuncĭ e speranță, sĕ apucăm și noi în urma lor!“ așa scriea Odobescu la 1862 în „Revista Română“ vorbind despre esposiția din Brașov și constatând, că Transilvănenii i-au întrecut pe cei de peste Carpațĭ.

De atuncĭ s'au mai arangiat în diferite rênduri și în diferite centre românescĭ din Transilvania și Ungaria esposițiĭ și tot-déuna cu bucurie am constatat progresul, ce l'am făcut pe terenul industrial.

Zeloșii conducĕtorĭ ai celor douĕ reuniunĭ din Sibiiu n'ar fi putut serba în mod mai demn aniversarea a 10-a a primei lor esposițiĭ arangiată tot la Sibiiu, decât chiemând pe măestrii, pe calfe și chiar pe elevii din orașe, ca și pe harnicele țesătóre și broditóre de la sate la concurență publică românéscă.

Prin acéstă esposiție se va dovedi progresul industriei române și se va ridica bunul renume al idustriașilor noștri.

Revista politică.

Sĕptĕmâna acésta a fost bogată în evenimente politice atât interne, cât și esterne.

După deschiderea dietei unguresci, a urmat Dumineca trecută la Clușiŭ *inaugurarea monumentului regelui Matia Corvinul.* La serbare a participat tînĕrul archiduce Iosif August representantul Majestății Sale monarchului, guvernul, dieta prin numĕroșĭ deputațĭ conduși de presidentul dietei contele Apponyi, căpeteniile administrației politice, mulțime de fișpanĭ și public fórte numĕros. Intre deputațĭ erau și câțĭ-va Sașĭ. N'a putut trece însĕ nicĭ serbarea acésta, fără ca kossuthiștii sĕ nu arangeze demonstrațiunĭ în contra imnului „Gott erhalte“ (Dómne ține...) Demonstrația s'a făcut tocmai când archiducele Iosif August a sosit Sâmbătă séra la gara din Clușiŭ, unde îl așteptau miniștri și autoritățile orășenescĭ și comitatense. Musica militară a companiei de onóre de honvedĭ, intonà imnul după sosirea archiducelui, și atuncĭ din mii de piepturĭ rĕsună imnul național maghiar și cântarea lui Kossuth. Demonstrația s'a repetat și în oraș. Acésta s'a întêmplat și când archiducele a plecat Duminecă séra din Clușiŭ. Din causă că s'a cântat „Gott erhalte“ la Clușiŭ, un deputat kossuthist a adresat ministrului president Szell o interpelare în dietă, vĕrsându-și focul de la inimă împotriva „urgisitului imn“.

*

In cealaltă parte a monarchiei dualiste, în *Austria* se petrec érăși lucrurĭ fórte serióse. După o lungă pausă, alaltăerĭ în 16 Octomvrie n. a fost redeschis „*Reichsrath*“-*ul austriac.*

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Cântece.

I.

Eștĭ frumósă, eștĭ frumósă...
Singurică tu ți-o spui
Când te uiți séra 'n oglindă
Și oftezĭ ... de dragul cui?..
Ochii, ochii sunt pĕcate
Și'n ei patimĭ svînturate.

Las' mirarea nu te prindă
Că m'am prins în mréja lor...
Câțĭ n'au mai pățit ca mine?
— Basmul meu e al tuturor;
Cine te-ar vedé și cine
N'ar sta mut sĕ ți-sĕ 'nchine

II.

Le-am vĕdut trecênd în cete,
Se duceau spre lumĭ cu sóre
Dând din aripĭ pe 'ndelete,
Cete triste de cocóre.
Aședate rîndurĭ, rîndurĭ
Le-am vĕdut din iarba 'naltă,
Se duceau cu a mele gândurĭ
Infrățite la olaltă.

Calea bună sĕ vĕ fie
Pasĕrĭ dragĭ și fără téră,
Sĕ 'mĭ veniți din pribegie
Cu miros de primăvară.

Veturio.

Dochia.

De **Riria.**

A fost, se dice, odată, — c'așa ne spune rîndul — un mare împĕrat, ce închingându-și séua pe un cal iute ca vêntul, în lume a plecat. A dis sĕ-l ducă șoimul, precum îl duce gândul, spre un term de el visat.

Și înșirat-a drumul, din dile făcênd an, cu firea-i mult vitéză. Prin sînurĭ de pădure, pe margine de lan mereu înaintéză, când deodată vede cum calu-i năsdravăn s'opresce.... și nechéză.

Atuncĭ gândesce iute: nu-i vremea cătră seră! La ce stă murgu'n loc? Se saltă ușor în aer, ținênd picioru'n scară; se prinde de mijloc; ér ochul lui de vultur întinderea mĕsóră.... își simte a lui noroc.

Căcĭ lângă-un brîu de apă ce téra 'n lung brăzdéză în șovăirĭ de-argint, se 'nalță o pădure cu vîrful în spre amézĕ: ér pólele-i s'alint în aurul din vale belșugul ce vînéză în al holdelor gint. [1])

Mai mândru întru tote e chipul unei fete cu ochĭ fermecătorĭ, cu mijloc de albină ușor încins în bete sub sînu-i plin de florĭ. Marama cea subțire n'ascunde a ei plete, ce rupte par din zorĭ.

Ér vîlnicul[2]) în falduri pe șoldurĭ leneș curge, ușor de-i sapă boiul. Bogata-i tinerețĭ, ce încă nu amurge cu drag și-arată toiul. Pe unde ea cobóră, în urmă-i codrul muge și plânge trist cimpoiul.

Și ochiĭ lui de-odată în ținte chiar rĕmân, privind la draga zînă. El simte într'o clipă pe sufletu i stăpân isvorul de lumină, și vede cu pripire cum dorul cel hain de inimă-i s'anină

Pășesce în spre dênsa, plecându-și capu 'n jos, și-i dice cu iubire: „Ușor m'ai scos din minte cu chipul tĕu frumos; voescĭ sĕ-ți fiu eu mire? Hai iute, vin cu mine, copilă 'ncântătóre, căcĭ te aștéptă Doma, ca mânĭ, mult fericită, sĕ-și pună inc'o flóre pe sînu-i mândru, Roma“.

Dér étă că s'aude un cal care alérgă, pămêntul sub copite părênd că vrea sĕ-l spargă. Un rege de o-dată stă 'n fața lui Traian. Din brâu el iute-și smulge cumplitul buzdugan. El pare 'nalt și mândru cu portul lui sumeț. Privind cu ochiĭ 'n pară vitézul călăreț, îi dice cu urgie, căcĭ el cu vĕdu-i spuse, că ochiĭ dela zînă voinicul nu-și mai rupse: „De unde eștĭ strĕine? sciuta-i unde viĭ? Pe Decebal din nume sĕ póte se nu-l sciĭ? Privesce, am în mână acest

[1]) Formă veche românéscă în loc de „gintă“.
[2]) Vîlnic, termin de origină latină, corĕspundĕtor cu catrință, de origină slavă.

Parlamentul vienes s'a deschis de astă-dată în nisce împrejurări amenințătóre. Ministrul-president Koerber convocase în ajun o conferență la care au participat toți șefii partidelor din „Reichsrath". In conferența acésta Koerber a presentat un plan de resolvire a cestiunei limbilor în Austria, plan cu care Cehii sunt fórte nemulțumiți. Ei au și declarat acésta într'o resoluțiune a clubului lor, în care au enunțat, că de-órece prin proiectul guvernului dreptul de limbă al poporului cehic este din nou încălcat și desconsiderat, deputații cehi vor face guvernului oposiția cea mai energică, folosindu-se de tóte mijlócele obicinuite în parlamentul din Viena.

Deja în prima ședință de deschidere a isbucnit furtuna. Ministrul president *Koerber* a vorbit despre *cestiunea limbei*, ér deputații Cehi îl întrerupeau într'una strigând: mișelie, obrăznicie! Koerber a declarat, că guvernul nu va mai lua dela ordinea dilei cestiunea acésta, ci la timpul séu va presenta parlamentului proiecte de legi cu privire la regularea raporturilor de limbă în Boemia și Moravia. Scopul ce-l urmăresce guvernul prin acésta este, să pună odată capăt neînțelegerilor și certelor. Ministrul president respinge afirmarea deputaților cehi, după care guvernul e dușmanul poporului cehic și ar vré să facă hatârul Germanilor.

A vorbit apoi deputatul ceh *Paçak*, care a făcut propunere formală. El a dis, că cuvintele ministrului president nu că ar fi ameliorat, ci au înăsprit situațiunea. E *o infamie*, dise el, când ministrul afirmă, că deputații cehi au venit în conflict cu poporul. A propus, ca asupra declarației guvernului să se discute în ședința următóre. Propunerea a fost viu aplaudată din partea Cehilor. Cehii radicali strigau: *Abzug Koerber!* Presidentul numai cu mare greutate a putut să facă ordine când s'a făcut votarea, care s'a încheiat cu primirea propunerei lui Paçak.

Din tóte reiese, deci, că în parlamentul din Viena s'a declarat deja obstrucțiunea. Situația parlamentară fiind astfel din cele mai critice, cu greu se póte admite, că „Reichsrath"-ul va puté să lucreze ceva și să se resolve cestiunea pactului vamal, care și în Ungaria a ridicat deja până acum valuri de nemulțumire.

*

Dintre evenimentele din streinătate mai mult atrag atențiunea cercurilor politice și diplomatice lucrurile, ce se petrec în *Balcani*. După scirile cele mai nouă insurgenții bulgari au incendiat în vilaetul Salonic două sate locuite de Români macedoneni. Resvrătiții bulgari ocupă trecătórea Pirei la rîul Struma. Satele Exinovo, Krupnic, Zelienisce și Palez au fost de asemenea incendiate. Cu tóte acestea foile mari din streinătate asigură, că marile puteri nu vor interveni, fiind-că neorînduelile din Balcani sunt episóde, cari nu pot să primejduéscă pacea lumii.

După o telegramă a „Universului" din Bucuresci, comitetul macedonean de sub conducerea lui Mihailovsky a luat următórele hotărîri:

1) Să se convóce pentru Duminecă un meeting, care să discute asupra evenimentelor din Macedonia.

2) Să se cheme, ca să asiste la acest meeting, representanți ai societăților provinciale.

3) Să se adreseze îndată telegrame la Roma, Londra și Paris și societăților slavofile din Petersburg și Moscova, expunêndu-se situațiunea din Macedonia, cu rugămintea d'a se lua populațiunea creștinéscă din acea téră sub protecțiunea Puterilor.

4) Să se adreseze un apel către representanții din Sofia ai puterilor europene, cu o expunere amănunțită a evenimentelor sângeróse din Macedonia.

5) Imediat după meeting, președintele Mihailowsky va pleca în streinătate pentru a expune cabinetelor situațiunea și a cere intervenția Puterilor în favórea populațiunei creștine.

6) Să se emită un apel către emigranții macedoneni cari locuesc în Bulgaria, pentru-ca să dea ajutor fraților lor în suferință.

7) Să se adreseze un apel către toți colaboratorii causei macedonene, locuitori în Sofia, pentru ca să ajute mișcarea liberatóre.

8) Să se adreseze un apel către pressa bulgară pentru a susține causa liberatóre.

9) Să se adreseze o rugăminte tuturor societăților femenine de bine-facere, ca să organiseze ajutóre pentru refugiați.

10) Să se róge societatea farmaciștilor pentru ameliorarea stărei victimelor crudimilor inamicului.

11) Să înceteze edițiunea diarului „Reformi" și să se imprime tóte scirile, relative la causa liberatóre, în suplimente dilnice.

Vedem așa-dér, că cu tóte avertismentele, ce i-s'a dat, comitetul revoluționar din Sofia își pune tóte silințele să țină viu focul revoluțiunei în Macedonia.

Studenții italieni în România.

Studenții italieni, cari au petrecut o săptămână în România, au fost primiți pretutindeni pe unde au umblat, cu multă iubire și mare însuflețire de tóte clasele poporațiunei române.

*

La *Sinaia* i-a primit însa-și grațiósă *Regina Elisaveta*, salutându-i din balcon cu batista.

Studentul italian *Persico* apropiându-se sub balcon, salută pe Regina României cu următórele cuvinte:

„După tóte emoțiunile încercate până acum în România, diua de adi presintă studenților italieni cele mai plăcute sentimente de emoțiune.

„Din partea Romei, a Italiei și a întregei studențimi italiene, presint omagiile nóstre Reginei Poete, care e considerată în Italia ca o glorie națională a României.

„Acolo scrierile sale sunt cunoscute ca și ale acelor mai mari scriitori italieni.

„Trăéscă cea mai gentilă Regină poeta Carmen Sylva!"

Toți isbucniră în urale nesfârșite, ér Regina, fâlfăind cu batista, dise: Vă mulțumesc fórte mult!

*

La banchetul dela *cercul italian* s'au ținut două frumóse toasturi, unul al d-lui architect Iuliu Magni, președintele Cercului italian, și altul al d-lui Giglio-Tos președintele Federației „Corda Fratres".

D-l *Magni* dise către studenții italieni, conationalii săi, între altele:

...„Visita vóstră în aceste regiuni dintre Tisa și Marea Négră, unde un popor latin, mereu amenințat din tóte părțile, resistă de vécuri întregi, ținênd viu către sóre stindardul latinității în Orient — visita vóstră în acéstă téră este ca și o visită în familie și, — ați sosit tocmai în acest an, în care se împlinesce al 18-lea secul de când divul Traian căpătă numele de Dac..."

Dice apoi, că Italienii din Bucuresci sunt mândri de primirea însuflețită, ce s'a făcut studenților italieni, prin care s'a strîns frăția italo-română.

„Noi Iatalienii de aici, cât de vii sunt sentimentele nóstre de frăție, n'am făcut într'atâți ani ceea ce prin minune ați făcut voi (studenți italieni) într'o singură di, și, credeți-mă, veți lăsa în acésta capitală un semn fórte luminos de visita vóstră!

„Voi ați confirmat și pecetluit marea problemă a latinității, și între aspirațiunile vóstre vă puteți mândri deja de a fi ajuns a cunósce cum fibrele marei vóstre rase sunt destul de puternice, pentru a puté lupta și învinge cu numele magic de *Roma*.

Nu! geniul latin n'a apus încă, o nouă și puternică lumină résare asupra țérei nóstre, unde se ivesc atâtea tinere energii spre a se afirma vitalitatea rassei nóstre.

Geniala idee fu „*Corda Fratres*!" mă îndoesc, că dênsa e destinată a cul alte idealuri în folosul umanității și progresului".

Bea în sănătatea lui Efisio Giglio T inițiatorul acestei idei grandióse, pe prosperitatea Federațiunei „Corda Frat și în sănătatea fraților români strigă „Trăiască România!"

*

După acésta valorosul președi al federațiunei „Corda Fratres", *Giglio Tos* adresându-se către to rășii români și concetățenii itali cari erau presenți, dise:

Să-mi dați voie de a vă spune câ va cuvinte, cu tóte că eu vă prevest că ele nu vor da decât o icóna slabă sentimentelor, ce mișcă sufletul meu acest moment plin de intimitate și de dialitate, sentimente, cari se traduc bine printr'o simplă mulțumire din in smulsă de emoțiune și consacrată prin crimile, ce se ivesc în ochii noștri.

Noi suntem aci ca în casa nó suntem în familie, suntem pe un colț pământ italian, care ne amintesce pa mamă, de care atât pe voi, cât și pe ne unesc legăturile cele mai sfinte. pot lega pe om de pământul séu: leg rile de iubire și de mândrie națională.

Bine-cuvêntată fie acéstă călăto eu repet de două dile în mine, fie bi cuvêntată, căci ei îi datorim repede binefăcătórea deșteptare a unei iubiri, care o credeam mórtă în inimile nóstre iubirea de patrie!

Grație vouă, Românilor, grație vo concetățenilor din colonia italiană, se simt în noi aceste frémăte de patriotis din nenorocire amorțite în inimile m persóne, cari mai bine decât noi ar p să le facă a vibra italienesce.

Vă adresez adevărate mulțumiri vo tovarăși români, și vouă membrilor co niei italiane din România, demni și agitatori ai naționalului nostru drap vouă cari la porțile provinciilor ant asiatice ale Romei nóstre, vă păstrați c dincioși păzitori ai civilisației latine, ț ținênd prin esemplare instituțiuni inte tatea limbei lui Dante, păstrând inalte puritatea acestei dulci limbi, care e glorios patrimoniu național.

Bea în sănătatea d-lui Magni, p ședintele cercului italian, al d-lui Cazz lan și a tuturor Italienilor din Bucure și încheie dicênd:

Și în fine, ridic paharul meu pe eterna Roma, pentru Italia nóstră, pe acésta a treia Italie, care călăuzită mâna energică și prudentă a tinărului m tru suveran, se ridică într'o minunată nascere civilă și industrială — pe acéstă a treia Italie, pe care noi nu o vroim supusă séu disprețuită, ci tare, respectată și iubită, ca pe timpurile lui T ian, pentru acea Italie, pe care deul mei o revindecă liberă și unită și de Lilibeo la Alpi și la golful Guarnero pământurile sale, regină peste mările s măéstră în arte și în sciință și vec propovăduitóre de ori-ce cuvênt relativ civilisație și la frățéscă armonie

* * *

---

toiag străbun; pe cei cu gânduri rele eu sciu ca să-i răpun".

— Décă mi cunosci gândirea, atunci Traian îi dice, de sigur adi din două un cap trebui să pice.

Se iau la luptă dréptă voinicii amêndoi; se luptă pân' la mórte cu rîvnă de eroi... Norocul stă pe partea vitézului Roman.... Pe Decebal îl culcă... Șirepul nězdrăvan anume arătase popasul lui Traian.

Italia și România.*

De C. Brăescu.

România.

Bine-ai venit în téră!
Cu pâne și cu sare
Eșitu-ți-am 'nainte
ca 'n di de sărbătóre
Și mândru că coliba
tu astădi i-ai cinstit,
Un neam întreg, prin mine
uréză: Bun sosit!
....Coliba nóstră 'i mică,
dér din străbuni rămasă
Și adi când te primesce,
ea pare mai frumósă....
Ogorul nostru-i tinér,
dér spicu-i ce lucesce
De vremile străbune
cu fală adi vorbesce!
Ér pânea asta bună
și-așa fierbinte 'n mied
E cóptă 'n vatra țérei....
tu poți s'o simți... s'o vedi....

Italia.

Urarea vóstră caldă
din inimi vi-i pornită
Și sufletu-mi de soră
o simte îndecită...
Coliba vóstră-i mică,
dér numele ei e mare,
Căci ea vă aparține,
și cinstea ei nu móre!
Eu vă cunosc coliba....
Deși trăim departe
Suntem totuși aprópe....
Așa stă scris la Carte!
Și cartea 'n care scris e
al gintelor Destin
Nu minte, când e scrisă
cu sânge de Latin!
Tu m'ai primit cu pâne...
Ca inima-ți e caldă....
Și-i bună că-i din grâul
crescut la tine 'n hóldă!
Să-ți fie Cerul pază
și binecuvêntare
Iți dă, cu glas din suflet,
o sor'a ta mai mare.
Să-ți fie 'n veci coliba
cinstită și curată,
Ér grâul să sporéscă
în holda ta bogată!
....Și-acum întinde fruntea,
căci mama, la plecare,
Trimisu-ți-a prin mine
o caldă sărutare....

România.

O! da, sărut pe frunte-ți
pe Roma, mama nóstră,
Și rogu-te c'odată
întórsă 'n téra vóstră,
Să spui bătrânei mame
— te jur, te jur pe Zei —
Că n'am uitat o clipă
că sunt: Copila Ei!
Să-i spui, că Datini sfinte
pe câte mi-lea dat
Eu le-am cinstit pe tóte
și 'n sânge le-am păstrat!
....Și-acum vă dați în lături
și sora mea poftéscă
Să guste din odihnă
în casă românéscă!

* Acest dialog a fost recitat cu ocasia festivalului dat la Teatrul Național din Bucuresci în onórea studenților italieni. D-nele Levanda-Crisenghy (Italia) și Titi Gheorghiu (România), îmbrăcate în pitorescile costume naționale ale țărilor pe cari le întrupéză, împrumută versurilor bine simțite ale d-lui Brăescu, prestigiul drăgălășiei și talentului lor. Auditorul le aplaudă cu căldură.

Codrul crucii.

Scoboram la vale. Drumul în st fórte próstă, era așa de strîmt din cau celor două maluri, de de-oparte și de alt încât nu ar fi putut încăpea o căruță în- cărcată cu fên. Copaci bătrâni și faluici se înălțau pe ambele maluri, împreunându-ș ramurile, făcênd calea prin acéstă pădur un tunel natural. Stâncă enorme stăteau ne păsătóre ici și colea înfipte pe jumătate în pământ și pe care mușchiul le luase i stăpânire.

Étă o piétră de-asupra malului, în care e înfiptă o cruce de lemn pe jumătate pr tredă. Stătuiu pe loc și cetiiu: „Cine ajung aici, să facă trei cruci și apoi să trécă ma

Mercurĭ la órele $1^1/_2$ d. a. a fost o ...ție la d-l *Butculescu* str. Clemenței, ...ruia casă era splendid aranjată pentru ...t scop. Masa era împodobită cu brațĭ ...a mijlocul ei o piramidă. purtând în ...ul ei două stégurĭ unite, italian și ro... La mijlocul piramidei era scris: ...*at gintea latină*".

Intre toastanțĭ cel dintâi fù d-l But...escu, care ridică păharul pentru tine...a universitară a Italiei. Studenții ita...ĭ Persico și Vitalle mulțumesc cu multă ...dură.

D-l Butculescu oferi după aceea, în ...n de amintire, studenților italienĭ câte ...medalie de argint a societății coopera...e, proclamându-i tot-deodată membri ai ...stei societățĭ.

*

La 3 óre d. a. s'a ținut la Atheneu ...tivalul pentru înființarea *Ligei Italo...mâne*. Festivalul s'a deschis prin imnul ...lian, cântat de corul seminarului cen... după care d-l Georgescu, student, a ...t o cuvêntare în limba latină, urând ...denților italienĭ bună venire.

După ce corul a mai cântat „Trăi... Regele" și „Latina Ginte", d-l Iliescu ...edintele comitetului de recepție, a ...at la Românii de pretutindenĭ pentru ...ințarea Ligei italo-române, dând cetire ...programului.

D-l *Giglio Toss*. a ținut o conferință ...ând tóte peripețiile prin carĭ a trecut ...mânia, care cu tóte acestea și-a con...vat limba. Oratorul a arătat cu acéstă ...iune mulțumirea ce simte pentru fru...a idee a înfințărei Ligei italo-române.

Abia sfîrșesce d-l Giglio Tos confe...a sa, și d-l Iliescu apare pe scenă cu ...pelul albastru al Ligei culturale. pe ...e d-l Giglio Toss depune un prea fru... tricolor italian. In acest moment tot ...licul adunat în sală aclamă pe frații ...lienĭ.

*

Joi diminéța studenții italienĭ au pă...t Bucurescii plecând cu trenul de Ver...ova. Ei au fost însoțĭ până la graniță ...vre-o 60 studenții românĭ.

Dintre óspețĭ au rămas numai d-nii ...io Toss, Persico și Enrico Giacomo ...mela pentru câte-va dile în capitala ...ină.

...n toast pentru Gintea Latină.

...t rostit de d-l *Onciul*, profesor universitar, la ...chetul oferit de primărie studenților italienĭ. în 26 Septemvrie.

Domnilor!

Analele capitalei române înregistréză ...ă un eveniment, care înaltă inimile, ...ă încălțesce sufletele, evocând gloria ...tului și luminând perspectiva viitoru... este calda îmbrățișare a două natiunĭ ...ri, a două națiunĭ crescute de unul și ...ș trunchiŭ, depărtate una de alta prin ...ștea timpurilor, surorĭ carĭ se reunesc ...mbrățișarea lor doióșă, esclamand Trăi... Italia! Evviva Romania!

A fost un timp, când cele trei conti...te ale lumei antice nu erau decât o sin...ă națiune stăpână, un singur nume de ...or mare și respectat: națiunea romană, numele *civis Romanus*. A fost un timp când de la țărmurile Atlanticului până la gurile Dunării și până în culmile Carpaților, rĕsuna una și aceeașĭ limbă, mândră și impunătóre: *sermo Romanus*. Era timpul cel mai măreț în istoria némului omenesc.

Atuncĭ Latinul de la Tibru și din Apeninĭ era una cu Latinul de la Dunăre și din Carpațĭ, una ca Roman, una prin graiu și prin virtute. Acésta unitate națională era întreținută și prin o neîntreruptă unitate teritorială. Prin frații noștri de peste Dunăre, Macedo-Românii și Istro-Românii de astădĭ, carĭ mai înainte ocupau părțile de mĭadă-nópte ale peninsulei balcanice lângă Dunăre și Sava până la tĕrmurile Adriaticei, elementul roman al Daciei Traiane era în neîntrerpută legătură etnică cu țéra mumă Italia. Dér nu ne-a fost scris, așa unițĭ sĕ rĕmânem.

Veni apoi un timp când sentinela romană da la Dunăre, sentinela civilisațiunei latine la hotarele barbariei, fù sdrobită de

„o négră veste:
„Roma, Roma nu mai este!
. . . . . .
„Fiul Romei cei bĕtrâne
„Scapă armele din mâne,
„Câmpul luptei părăsesce
„Și spre munțĭ apoi pornesce;

ér în urma lui

„Cade-o nópte 'ntunecósă
„Nópte órbă, fiorósa....

precum marele nostru poet Alexandri, poetul Gintei Latine, atât de bine caracterisézā acéstă prea tristă epocă a istoriei nóstre.

In vécurile de restriște ce urmară, legăturile carĭ până atuncĭ uniau colonia lui Traian cu Italia, au fost rupte cu desăvĕrșire. Unitatea teritorială a elementului latin de la Dunăre cu țéra mumă a fost desființată prin aședarea Slavilor în peninsula balcanică pe la începutul secolului VII, veniți mai ales în alaiul Avarilor crunțĭ și cutropitorĭ. Acéstă năvălire cumplită, când — precum dice un scriitor contemporan — „sângele curgea ca apa", a silit pe frații noștri din sudul Dunării sĕ se retragă spre mĭadă-ḑi, provinciile dunărene ale imperiului roman de rĕsărit devenind prada barbarilor, ce le-au ocupat. Ast-fel s'a rupt și ultima legătură ce ne mai rĕmăsese cu elementul latin din Occident, unitatea teritorială. Așa ne-a fost fatalul destin al istoriei.

Deslipită de lumea latină, o insulă în noianul barbariei, colonia lui Traian pierdù tot, afară de pământul sĕu strămoșesc în care a rĕmas, afară de ființa sa latină și consciința originei sale romane. Deși fórte vagă și nebulósă, totuși a păstrat o tradiție națională, că „de la Ràm ne tragem", cum dic cronicarii noștri cei mai vechĭ.

Când însĕ acéstă consciință a latinității a fost sĕ devină consciință națională în adevĕratul înțeles al cuvêntului, prima rază de lumină, care ne-a deșteptat la nouă viéță, ne veni din Italia. Renascerea literelor și artelor antice, purcésă din Italia, muma literelor și artelor moderne, a făcut și renascerea română. Umanistul italian Bonfin, adus la curtea regelui Matei Corvinul rege, fiu de Român pe tronul Ungariei, este cel dintâiŭ scriitor, care ne-a arătat istoria originei nóstre, scoțênd din istoricii anticĭ scirile despre cucerirea și colonisarea Daciei de cătră împĕratul Traian întemeietorul poporului român.

Acésta rază de lumină era prevestitórea sórelui ce urma sĕ ne rĕsară din scrierile însuflețite și înălțătóre ale lui Miron Costin asupra originilor române, calăuzit mai ales de Bonfin. Consciința națională, deșteptată la noi prin scrierile istorice ale lui Miron Costin, Nicolae Costin, Costantin Cantacuzino și Dimitrie Cantemir, tóte purcese de la acelașĭ isvor; consciința națională, deșteptată peste munțĭ prin cei trei apostolĭ ai Românismului, Clain, Sincai și Maior, parte pe urmele înaintașilor din Principate, parte în urma unei nouĕ alimentărĭ culturale din Italia: acéstă consciință națională a creat cultura nóstră modernă și România nouă.

Și când redeșteptata consciință națională, care ne chema la viéță nouă, cerea unirea țĕrilor surorĭ și întemeiarea unei Dinastii,

„A Italiei libertate
„Insufla o nouă viéță
„Legiunilor uitate
„De la Dunărea măréță,

precum érăși atât de nimerit spune poetul nostru Alexandri. Cele douĕ date marĭ ale istoriei nóstre contemporane: 1859, anul unirii Principatelor, și 1866, anul întemeierii Dinastiei italiene.

Étă, domnilor, cum istoria a legat o triplă legătură între noi și voi, frațĭ Italienĭ: legătura originei comune, legătura renascerii nóstre naționale prin renascerea din Italia, legătura faptelor marĭ, carĭ în acelașĭ timp au creat Italia nouă și România nouă.

Fie că acéstă legătură sĕ sporéscă și sĕ fie întărită prin tînĕra generațiune a celor douĕ națiunĭ surorĭ, prin tînĕra generațiune al cărei entusiasm este garanția viitorului!

Pentru acésta, pentru unirea, crescerea și înflorirea gintei latine, închin.

SCIRILE DILEI.

— 5 (18) Octomvrie.

Familia Mocsonyi pentru catedrala din Sibiiu. Ilustra familie *Mocsonyi* a dăruit pentru zidirea nouei catedrale române gr. or. din Sibiiu suma însemnată de **60,000 coróne**. In scrisórea membrilor familiei prin care s'a oferit acéstă sumă, scrisóre adresată I. P. S. Sale Metropolitului Ioan Meția nu, se dice că darul acesta se face în pia amintire și din iubire și venerațiune față de fericiții în Domnul adormiți Caterina, Mihail, Antoniu, Georgiu și Eugeniu de Mocsonyi. Scrisórea pórtă data de Birchiș 22 Septemvrie și e subscrisă de d-nii Alesandru *Mocsonyi*, Zeno *Mocsonyi*, vĕd. contesa Andreiŭ *Bethlen* născ. Livia de *Mocsonyi*, contesa Rudolf *Bissingen* născ. Georgina de *Mocsonyi*, vĕd. Eugeniu de *Mocsonyi* născ. Teresia *Horvath* de *Zalaber*. Prin fapta acésta măréță ilustra familie de Mocsonyi a dat o nouă dovadă de interesul ce-l pórtă distinșii ei membrii față de biserica și némul românesc.

La redacția nóstră s'a făcut în séra de Sâmbăta trecută, din partea judelui de instrucție Köllö dela Têrgu-Mureșului, însoțit de procurorul de acolo N. Lazar, perchisiție domiciliară, căutându-se după manuscrisul a douĕ articule publicate în „Gazeta Transilvaniei" nr. 192 și 193 în afacerea espulsării redactorului Cramer din Timișóra,—însĕ fără resultat. Redactorul responsabil al „Gazetei" d-l Traian H. Pop, care a fost ascultat în diminéța următóre de amintitul jude la poliția din localitate, a înaintat recurs în contra urmăririi.

Arestarea redactorului Schroff. Tot Sâmbăta trecută s'a făcut perchisiție și la redacțiunea diarului săsesc din localitate „Kronstädter Zeitung". D-l Herman Schroff, redactorul numitei foi, fù citat pe a doua di la poliție. Terminându-se interogatorul, Schroff fù declarat arestat și în séra acelei dile fù transportat în arestul preventiv din Têrgul-Mureșului.

Despărțĕmêntul „Beiuș" al Asociațiunei și-a ținut adunarea generală în diua de 28 Septemvrie st. n. în Băița. In acéstă comună erariul are mine de metal, ér funcționarii direcției acestor mine fiind adăpați la isvorul șovinismului, au încercat sĕ zădărnicéscă acéstă adunare, însĕ fără succes. Resultatul sforțărilor lor dușmanóse a fost, că inteligența română s'a presentat la adunare în numĕr și mai mare, de cum se aștepta. Din Beiuș au mers protopopul *Antal* cu dómna, profesorii *Marinescu*, *Ștefanica*, *Dr. Stan*, *Ardeleanu*, *Fabian*, *Sălăgian* și alții în numĕr considerabil. Adunarea a fost presidată de venerabilul profesor pensionar G. M. *Marinescu*, care a rostit un însuflețitor discurs. Raportul l'a cetit secretarul d-l Nic. *Fabian*, ér raportul despre starea cassei d-l prof. Vas. *Ștefanica*, cassier. D-l P. *Dan*, rectorul internatului gr. or., a cetit o disertațiune. „*Despre folosul tovărășiilor*". A fost și o exposiție de țĕsĕturĭ de casă. La banchetul, ce a urmat, președintele a toastat pentru Maiestatea Sa Monarchul, părintele G. *Bogdan* pentru comitetul central al Asociațiunei, P. *Dan* pentru comercianții și meseriașii românĭ, *Ardeleanu* pentru preoțĭ și învĕțătorĭ. S'a mai toastat pentru popor, apoi în sănĕtatea veteranului preot *Palladi* din Finiș etc.

Sinod estraordinar la Arad. „Biserica și Scóla" din Arad spune în numĕrul sĕu din urmă, că Joi în 26 Sept. v. (9 Octom.) s'a ținut o ședință plenară a consistorului gr. or. aradan. Intre altele, la propunerea asesorului Dr. Nicolae *Oncu*, s'a hotărît *convocarea unui sinod estraordinar eparchial*, „al cărui obiect sĕ fie esclusiv cestiunea de întârdiere a întăririi alesului episcop și îndeplinirea scaunului episcopesc în timpul cel mai scurt posibil Sinodul acesta estraordinar s'a convocat pe diua de 20 Octomvrie (2 Noemvrie n.) Décă până atuncĭ cestiunea episcopiei ar fi resolvată, Sinodul nu se va ține".

Ministrul Wlassics la Beiușiŭ. Ministrul cultelor și instrucțiunei publice Wlasics, întorcêndu-se de la Clușiŭ, unde a asistat la desvĕlirea monumentului regelui Matia, din Oradea-mare s'a repedit pe neașteptate la Beiușiŭ și s'a dus fără veste la gimnasiu, unde a întrat din clasă în clasă și s'a urcat la catedră, întrebând însușĭ pe studenții ispitindu-i, sĕ vadă décă sciu bine unguresce și décă cunosc bine istoria și literatura maghiară? — De la gimnasiu apoi s'a dus la școla română de fete, unde de asemenea a adresat elevelor

---

...". Era scris cu litere vechĭ, carĭ abia ...mai descifrau.

Ce e drept făcuiŭ cele trei crucĭ în ...re, apoi mirat când întorseiŭ capul, bĕ...ul care mâna caii, era în rugăciune.

Lăsându-l până s'a ridicat, îl întrebai ...nsemnéză crucea acésta și cele scrise ...ea și-l rugaiŭ sĕ-mĭ povestéscă. Bĕtrânul ...nd începù:

Iubite domnule, istoria orĭ povestea ...sta cum vrei sĕ-i dicĭ, nu-i așa de lungă ...cât e de fiorósă pentru cel ce a gustat ...para, și pe cât trebue sĕ fie de intere...tă pentru un necunoscut al ei, precum ...ĭ d-ta.

Sunt acum 45 de anĭ de când țin ...te acéstă întêmplare. Eram flăcăiaș și ...d-că eu de locul meu sunt din cătunul ...se vede, trebuia, ca și când aș fi voit sĕ ...la têrg cu ceva de vêndare și nu nu... eu ci orĭ-cine ar fi fost, eram nevoit a ...e pe aicĭ, căcĭ alt drum, după cum vedĭ ...nu mai este. Acum ascultă: Orĭ-cine ...i fost, când ajungea în dreptul crucii ...ția, care atuncĭ nu era, de se întêmpla ...fie pe jos, era luat de un vênt puternic ...us tocmai în mijlocul codrului, unde se rĕtăcea și de unde rare-orĭ se întêmpla sĕ scape cu viéță. De era călare, călărețul era trântit jos, și orĭ îșĭ frângea un picior, orĭ o mână, ér calul se îngropa până la genunchĭ în pământ, de ar fi fost cu carul cu boi sĕu cu trăsura cu cal, era rĕsturnat cu orĭ-ce ar fi avut în car, încât de multeorĭ murea, ér dobitócele îngropate pâna la genunchĭ. Acésta n'ași fi credut'o și nicĭ nu ași crede-o, décă nu i-ași fi gustat papara atât de îngrozitor, încât am rĕmas nenorocit până astădĭ.

Aceste dicênd bĕtrânul îșĭ arăta mâna stângă al cărui braț era rupt și deși vindecat se cunoscea fórte bine. Acele chinurĭ îngrozitóre, urmà bĕtrânul, le suferea orĭ și cine ar fi fost și orĭ cât de tare de înger, numai décă trecea nóptea înainte de cântătorĭ, căcĭ după ce cânta cocoșul totul era liniștit și putea trece orĭ-cine șuerând și fără frică. Primarul nostru vĕdênd desele nenorocirĭ și marea spaimă ce cuprinsese pe omenĭ, rugà pe starițul mănăstirei din deal și pe care o vei vedé acum, sĕ facă cu toți călugării rugăciunĭ, ce dór' ar înlătura duhurile rele ce erau pe aicĭ. Starițul îi promise, că va veni; și în adevĕr în dia de Bobotéză veni în pădure. Se făcù mai întâiu sf. Iordan așa de frumos, încât n'am vĕdut nicĭ odată și nu cred că ași mai vedé slujbă așa de frumósă. Venise tóte satele de prin prejur, încât nu mai încăpea. Până și copacii erau plinĭ de lume. După sf. Iordan se făcură rugăciunile cuvenite și se îngropà cu mare pompă acéstă cruce pe care o vĕdușĭ d-ta și despre care m'ai rugat sĕ-ți povestesc. Dumnedeu sĕ dea iertare de pĕcate bietului stareț și bietului popă de atuncĭ, căcĭ au murit amêndoi. Și de atuncĭ, mai adăugà bĕtrânul, póte trece orĭ-cine pe aci fără témă în orĭ-ce timp, fie dia, fie nóptea. Nimic nu i-se întêmplă, întră și ese din pădure sănĕtos.

In acest timp ajunsesem la mănăstire. O adevĕrată podóbă antică deși aprópe ruinată. Muschiul învĕlise tot acoperemêntul, ea e încă falnică de trecutul sĕu, și amintesce orĭ-cui ar fi zărit'o că o fost un adăpost al creștinilor de urmăririle furióse ale Turcilor. Ișĭ purta încă colanul sĕu de zid acoperit de bălării și de ederă.

(„Cr.") *I. V. Nestor.*

întrebărĭ din limba și istoria maghiară. După ce și-a terminat inspecția, ministrul a ținut profesorilor o cuvêntare, în care i-a îndemnat sĕ crescă tinerimea în fidelitate și credință către statul maghiar. Se vede, că d-l ministru are mare témă, ca sĕ nu crescă tinerimea în spirit național, că de téma asta nu pot sĕ dórmă nicĭ autoritățile, nicĭ diariștii, nicĭ miniștri maghiarĭ.

Comisari la alegerile congresuale. Pentru conducerea alegerilor de deputațĭ la congresul național-bisericesc, consistoriul archidiecesan din Sibiiu a numit pe următorii: a) *din cler* pentru colegiul electoral Sibiiu—Sĕlișteș, cu locul central de alegere Sibiiu-Cetate, pe protosincelul Dr. Eusebiu R. Roșca director seminarial; pentru colegiul Sebeș-Alba-Iulia, cu locul central de alegere Alba-Iulia, pe protopresbiterul-asesor consistorial Nicolae Ivan pentru colegiul Deva-Hațeg, cu locul central de alegere Deva, pe protopresbiterul Hunedórei Avram Pĕcurariu; pentru colegiul Ilia-Geoagiu cu locul central de alegere Ilia, pe protopresbiterul Sibiiului, Ion Papiu; pentru colegiul Zarand-Câmpenĭ, cu locul central de alegere Abrud, pe protopresbiterul Zarandului, Vasilie Damian; pentru colegiul Turda-Clușiŭ, cu locul central de alegere Clușiŭ, pe protopresbiterul Ungurașului, Pavel Roșca; pentru colegiul Solnoc-Bistrița, cu locul central de alegere Deșiŭ, pe protopresbiterul Solnocului Samuil Cupșa; pentru colegiul Têrnava-Sighișóra, cu locul central de alegere Mediaș, pe protopresbiterul Cohalmului, Nicolae Mircea; pentru colegiul Treiscaune-Brașov, cu locul centrul de alegere Brașov, pe protopresbiterul Brașovului Ioan Petric; pentru colegiul Bran Făgăraș, cu locul central de alegere Făgăraș, pe protopresbiterul Făgărașului, Iuliu Dan. b) *pentru scrutiniile mirenilor*: în cercul Sibiiu, cu locul central de scrutiniu Sibiiu-Cetate, pe asesorul consistorial Pantaleon Lucuța, căpitan ces. și reg. în pensiune; în cercul Sĕlișteș, cu locul de scrutiniu Sĕlișteș, pe asesorul consist. Parteniu Cosma directorul „Albinei"; în cercul Sebeș, cu locul de scrutiniu Sebeșul săsesc, pe fiscalul cons. Ioan de Preda; în cercul Alba-Iulia, cu locul de scrutiniu Alba-Iulia, pe Dr. Vasilie Bologa, directorul școlei civile de fete; în cercul Deva, cu locul de scrutiniu Deva, pe adv. Dr. Ioan Mihu (Orăștie); în cercul Hațeg, cu locul de scrutiniu Hațeg, pe Ambrosiu Bêrsan, senator magistratual în pens. (Hațeg); în cercul Ilia, cu locul de scrutiniu Ilia, pe pretorul în pens. Iosif Orbonaș (Orăștie); în cercul Geoagiu, cu locul de scrutiniu Hondol, pe adv. Dr. Aurel Muntean (Orăștie); în cercul Zarand, cu cercul de scrutiniu Brad, pe profesorul Constantin Costin (Brad); în cercul Câmpenĭ, cu locul de scrutiniu Câmpenĭ, pe Mihail Andreica, proprietar în Câmpenĭ; în cercul Turda, cu locul de scrutiniu Turda, pe George Boldea căp. în pensiune; în cercul Clușiŭ, cu locul de scrutiniu Clușiŭ pe adv. Vasilie Almășan; în cercul Solnoc, cu locul de scrutiniu Deșiŭ, pe adv. Dr. Ioan Fărcaș; în cercul Bistrița, cu locul de scrutiniu Bistrița, pe adv. Dr. Vasilie Pahone; în cercul Têrnava, cu locul de scrutiniu Mediaș, pe adv. Dr. Liviu de Lemeny; în cercul Sighișóra, cu locul de scrutiniu Sighișóra, pe Dr. Nicolae Vecerdea, secretarul Albinei; în cercul Treiscaune, cu locul de scrutiniu Sepsi-Sângeorgiu, pe adv. Ioan Lengeru; în cercul Brașov, cu locul de scrutiniu Brașov, pe Ioan Popea, profesor pensionat; în cercul Bran, cu locul de scrutiniu Codlea, pe adv. Iosif Pușcariu; în cercul Făgăraș, cu locul de scrutiniu Făgăraș, pe adv. Ioan Turcu.

Alegere de deputat în Reghinul-săsesc. Dintr'o corespondență, ce ni-se trimite din Reghinul-săsesc, estragem următórele: La 7 Oct. n. s'a făcut în Reghin alegere de deputat dietal în locul fostului deputat Kemeny Akos, numit fișpan în comitatul Têrnavei micĭ. Au fost doi candidațĭ: contele Teleky Domokos și Urmanczy Nandor din Toplița-română. A reușit cel din urmă. Corespondentul nostru relevéză cu durere, că la alegere au participat fórte multĭ alegĕtorĭ românĭ, preoțĭ și învĕțătorĭ. Alegerea s'a întêmplat între puscĭ și baionete, căcĭ au fost dușĭ la fața locului 140 infanteriștĭ din regim. 64 din Têrgu-Mureșului și 40 gendarmĭ și polițiștĭ.

Mișcare pentru liturghia maghiară. O fóie ungurésca din Oradea aduce scirea, că în diecesa gr. catolică a Orădii s'ar fi pornit o mișcare pentru a cere, ca sĕ se facă slujba în biserică în limba ungurésca. — Suntem siguri, că acésta este numai o iscodire din partea acelei foi și că tótă mișcarea n'o fi alta, decât sbuciumările câtor-va parochii rutene, carĭ au rĕmas sub jurisdicțiunea episcopului de Oradea. Este sciut anume, că tot tărăboiul, ce s'a făcut în jurul liturghiei maghiare, a fost inițiat de clerul rutean.

Din ocalumniile unui kossuthist. Un deputat kossuthist, Hentaller Lajos, s'a pus sĕ scrie romane în Foița diarului „Független Magyarország". El publică tocmai acum un roman întitulat „Daliasidök" în care tractéză evenimentele din timpul revoluțiunei. In capitulul „Ardealul și grozăveniile Valachilor" scrie minunĭ. Dice, că „înșișĭ prefecții valahĭ steteau în fruntea masselor fanatisate și le conduceau în contra Maghiarilor", pe unii (dintre Maghiarĭ) îi legau între douĕ scândurĭ, îi tăiau în douĕ cu ferestrĕul; pe alții îi legau de stâlpul porții și îi întrebuințau ca țintă la esercițiile de împușcat au fost și de aceia pe carĭ i-au fript de vii, îi ungeau cu rĕșină și le dădeau foc sĕ ardă ca nisce făclii. Pe venerabilul octogenar *Axentie Severu* îl numesce *bandit mișel și asasin crudel și laș*, care trăesce și adĭ" („ehhez a még ma is életben levö gaz banditához és vérengzö gyáva gyilkoshoz). — Minunată beletristică se face astfel în colónele diarului căpeteniei partidului kossuthist. De am scrie noi astfel, Dómne cum ar mai striga după procurorĭ!

Omorît de taur. Din Tohanul-vechiŭ ni-se scrie: Comuna ține taurii comunalĭ în regie proprie. Ca îngrijitor a fost pus locuitorul de aicĭ Spiridon Calborean. Ce a făcut, cum s'a întêmplat, nu se scie: adĭ diminĕță l'au aflat mort lângă iesle lângă piciórele de dinainte ale unui taur de vacă — pinzgau —, turtit și sfășiat la piept și cu piciórele înțepenite, însĕ sgârcite. Póte încă de aséră sĕ fi murit. Repausatul era în vêrstă de vre-o 48—49 anĭ, nevastă și copii nu au rĕmas după el. S'a făcut raport sĕ iese comisiune.

Un moșneag mort de fóme. Eduard Kittrich era de opt-decĭ și doi de anĭ și îșĭ câștiga pânea ca calfă de têmplar (mĕsariŭ) în Budapesta. Era însĕ om bĕtrân și deși îșĭ dădea tótă silința sĕ muncéscă ceea-ce câștiga prin munca lui bĕtrânéscă, nu-i ajungea sĕ-și pótă plăti patul, unde dormia, sĕ se îmbrace și sĕ se și hrănéscă. Intr'o di apoi l'a apucat slăbiciunea în mĕsură așa de mare, în cât n'a mai putut pune mâna pe rindea (gilău) și a căduț jos fără simțirĭ. Poliția l'a dus la spitalul „Rochus", unde doctorii au căutat sĕ-i dea o hrană mai bună, ca sĕ-și recapete puterile. Stomacul lui însĕ era așa de slăbit de atâta fóme, în cât nu mai putea primi nicĭ un fel de mâncare. Bĕtrânul Kittrich a murit. Doctorii i-au pus în actul de mórte drept causă a morții: fómea. A murit sĕrmanul de fóme.

Din Sasca-montană. D-l Alesandru *Băiaș* din Sasca-montană ne rógă sĕ dăm loc în fóie următórelor rênduri. „In anul trecut, dice d-l Băiaș, în nr. de Duminecă 3 al „Gazetei Transilvaniei" de la 21 Ian. (3 Februarie) 1901, a apărut la „scirile dilei" o corespondență din Sasca-montană cu titlul de „Cor nou de meseriași în Sasca-montană". Scirea cuprindea o minciună de cele cornurate, căcĭ nicĭ vorbă de cor nou. Ca persóne, carĭ ar fi figurat în cor, „săscanul" a pus nisce persóne peste 70 anĭ, schiopĭ, femei iac'așa. In loc de a face laudă neamului nostru, corespondentul îl defaimă cu aceste minciunĭ și batjocurĭ. Noi Săscanii ne-am întristat de un ast-fel de blam și toțĭ ne întrebam, óre cine o fi pârlitul acela, care a scris? Abia acum de curênd am aflat pe ticălosul de „săscan"... Nu așĭ lua în nume de rĕu, décă vr'un om din clasa de jos făcea ast-fel de lucrurĭ, dér ca sĕ facă acésta o persónă cultă, ce se pretinde a fi „lumina poporului", n'ași fi crediut. Acum după-ce am audit, că cine este „săscanul", care a abusat de numele meu, a-și puté sĕ-l pîrăsc la judecătorie, dér asta nu o fac, cu ast-fel de persóne nu vréu sĕ-mĭ pierd timpul și sĕ mĕ înfățișez cu el înaintea județului. Săscanii vor scii și așa din rêndurile acestea cine este acel om. Atâta am crediut de bine sĕ spun pentru justificarea mea și pentru lămurirea on. public cetitor".

Concert. In Sebeșul săsesc se va da Joi în 23 Octomvrie un concert în sala hotelului „Leul de aur" cu concursul dómnei Irina *Vladaia*, a domnișórei Hortensa *Medean*, precum și a d-lui Otto *Baumann* și a „artistului dramatic" numit Grigore Savu. Concertul este anunțat ca „concert de binefacere", ca și multe alte concerte date de d-na Vladaia în diferite orașe ale Ungariei și Transilvaniei.

Circul Henry. Representația de elită de aséră, a reușit splendid. Circul era îndesuit de public. Producțiuni nouĕ ne mai vĕdute la alte circurĭ, au fost esecutate. Mâne, Duminecă, se vor da douĕ representațiunĭ, una după amiadĭ la 4 óre și alta séra la 8 óre.

O fată fără mânĭ. Paraschiva *Lupu* din Nocric, de lângă Sibiiu, și-a pierdut mânile prin foc, cu brațe cu tot, tocmai din umerĭ când era de 4 anĭ. Biata fată ne avênd mânĭ, ce sĕ facă? A început sĕ-și ajute cu piciórele, așa că cu timpul, nu numai că a putut mânca, ținênd lingura cu degetele de la picior, dér a învĕțat sĕ brodeze, sĕ cósă, sĕ împletéscă și sĕ scrie tot cu piciorul. La expoziția din Paris a trimis o față de masă brodată de ea cu piciórele. Paraschiva Lupu, care pentru lucrările sale minunate a primit o diplomă și o medalie de la regele României, a venit acuma la Brașov, unde se póte vedé pentru 10 cr. în cortul de pe maidanul, unde a fost mai înainte „Pórta vămii".

Toțĭ medicii consideră „Apa amară Francisc Iosif" ca unicul mijloc purgativ salin care luat în dose micĭ are efect sigur, disolubil și durabil. Premiată la 10 esposiții universale cu medalia de aur. Se capĕtă pretutindenĭ.

Convocare.

Adunarea de tómnă a despărț. Mediaș Ibașfalău al Reun. învĕț. gr. cat. din Archid. gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, conform conclusului adunării anterióre pentru anul curent, se convócă pe diua de 9 Noemvrie n. în școla gr. cat. din Ibașfalău pe lângă următoriul

Program:

1. Participarea membrilor la serviciul divin la 8 óre a. m. 2. Deschiderea adunării la 11 óre a. m. 3. Apelul nominal 4. Verificarea procesului verbal din adunarea precedentă. 5. Alegerea unei comisiunĭ pentru înscrierea de membri și încasarea taxelor curente și restante. 6. Cetirea unei disertațiunĭ de Gavrilă Bozoșan, învĕț în Biertan. 7. Continuarea conferinței din stupărit, de Georga Samoilă învĕț. în Brateiŭ. 8. Ținerea prelegerei practice: „Fiica bravă" la cl II, de Ioan Sighișoreanu învĕț. în Ibașfalău. 9. Raport asupra cărților primite dela Academia Română. 10. Stabilirea locului și timpului adunărei vitóre; alegerea temelor și designarea persónelor. 11. Alegerea comisiunei verificătóre. 12. Eventuale propunerĭ. 13. Discutarea și censurarea temelor de sub punctele 6, 7 și 8 în cercul restrins al membrilor. 14. Inchiderea adunării.

Agârbiciŭ, în 12 Octomvrie 1902.

Elie Câmpean, president. *George Porime*, notar.

Programul

esposiției industriale din Sibiiu,

aranjată de „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului" impreună cu „Reuniunea sodalilor românĭ din Sibiu" în localitățile dela „Gesselschaftshaus", dela 6 (19) până la 13 (26) Octomvrie 1902.

I. Esposiția însașĭ.

1) Duminecă, în 6 (19) Octomvrie, la 11 óre a. m.: Deschiderea solemnă a esposiției prin o vorbire ocasională, rostită de presidentul D. *Comșa*.

2) Esposiția stă deschisă pentra public în fie-care di de la órele 9 a. m. până la 4 d. a.

Prețul de întrare: De persónă 10 cr., bilet permament 60 cr.

3) Duminecă, în 13 (26) Octomvrie la órele 2 d. a.: Premierea și închiderea esposiției prin o vorbire rostită de presidentul V. *Tordășianu*.

II. Concert.

In 6 (19) Octomvrie la 7 óre séra în teatrul orășenesc cu binevoitorul concurs al „Reuniunii de musică din Sibiiu", corul elevilor seminarului „Andreian", „Reuniunea sodalilor românĭ din Sibiiu", „Reuniunea de cântărĭ din Sĕlișteș" și reuniunea meseriașilor „Andreiana" din Sebeșul-săsesc cu următorul

Program:

1) H. *Kirchner*: Măiestri și plugarĭ, strofe ocasionale, de A. Bârseanu, cor mixt cu acomp. de pian.

2) C. G. *Porumbescu*: Marșul cântăreților, cor de bărbațĭ.

3) *a)* G. *Dima*: Era nóptea întunecósă; *b)* Inzădar, corurĭ bărbătescĭ.

4) *a)* G. *Dima*: Fântână cu trei isvóre; *b)* Hora Plóia, corurĭ mixte.

5) *Flechtenmacher-Popovicĭ*: Dorul înstrĕinatului, cor de bărbațĭ.

6) *a)* T. *Popovicĭ*: M'aș mărita, cor mixt: *b)* G. Dima: Mândruliță de demult, cor mixt.

7) *a)* T. Popovicĭ: Tot țĭ-am dis mândro; *b)* Scii mândro când ne iubim, corurĭ bărbătescĭ.

8) *a)* C. G. *Porumbescu*: Inima de Român, cor mixt; *b)* I. Vidu: Rĕsunetul Ardélului, cor mixt cu solo de mezosopran.

9) *a)* T. *Popovicĭ*: Fóie verde de mohor, cor de bărbațĭ cu solĭ; *b)* Hățegana, cor de bărbat.

10. G. *Dima*: Hora, piesă de concert pentru cor. mixt cu acompaniare de pian.

Punctele: 1 și 10 se esecută de „Reuniunea de musică din Sibiiu; 2 și 7 de reuniunea meseriașilor „Andreiana" din Sebeșul-săsesc; 3 și 6 de „Reuniunea sodalilor din Sibiiu"; 4 și 8 de „Reuniunea de cântărĭ din Sĕlișteș"; 5 și 9 de corul elevilor seminarului „Andreian".

Inceputul la órele 7 séra.

Prețurile:

Loge parterre p. 4 persóne	fl.	3.—
„ „ „ 5 „	„	3.75
„ de rang. I. pentru 4 persóne .	„	4.—
„ „ „ I. marĭ pentru 5 pers.	„	5.—
„ „ „ I. micĭ „ 3 „	„	3.—
„ pentru onor. de rang. I. . . .	„	6.—
„ „ „ de rang. II. p. 4 p.	„	2.50
„ „ „ „ „ „ „ 5 „	„	3.10
Loc în logea pentru strĕinĭ	„	1.—
„ în (cercle) în primele 4 rênduri	„	—.80
„ în stal (dela 5-lea rênd în sus) .	„	—.60
„ numerisat în parterre	„	—.50
„ de stat în parquet	„	—.40
„ „ „ „ „ p. milit. și stud.		—.30
„ numerisat pe galerie	„	—.40
„ de stat pe galerie	„	—.20

Convenire socială.

în localitățile de la „Unicum" împreunată cu vorbirĭ, cântărĭ corale și musică.

III. Representație teatrală.

Duminecă, în 13 (26) Octomvrie în teatrul orășenesc. Se vor representa prin „Reuniunea sodalilor românĭ din Sibiiu" piesele:

a) *Vlăiuț-l mamii*, comedie în I act. cu cântece de Ioan Lupescu;

b) *Ruga dela Chisetеu*, comedie populară în I act cu cântece și joc, de Iosif Vulcan.

Inceputul la 7 óre séra.

Prețurile:

Loge parterre pentru 4 persóne . .	fl.	2.50
„ „ mare pentru 5 persóne	„	3.25
„ de rangul I. pentru 4 „	„	3.50
„ „ „ „ „ 5 „	„	4.25
„ „ „ „ micĭ p. 3 „	„	2.50
„ pentru onorațiorĭ de I.-ul rang	„	5.—
„ de rang. II. pentru 4 persóne	„	2:—

Loc în loja pentru strĕinĭ	„	—.80
„ „ cercle (în primele 4 rêndarĭ)	„	—.65
„ „ stal (dela al 5-lea rênd în sus)	„	—.50
„ numerisat în parterre	„	—.40
Loc de stat în parquet	„	—.30
„ „ „ pentru studenţĭ şi soldaţĭ	„	—.20
Loc numerisat pe galerie	„	—.20
Loc de stat pe galerie	„	—.10

După representaţiunea teatrală urméză

Petrecere cu joc

în sala cea mare de la „Unicum“. Preţul de intrare pentru jucătorĭ: De persóne 30 cr.

Notă: Atât concertul, cât şi representaţiunea teatrală şi petrecerea cu joc se dau în favorul esposiţiei.

Sibiiu în 1 (14) Ootomvrie 1902.

Pentru comitetul dirigent:

D. Comşa, preş. Reun. agr. — *Vic. Tordăşianu*, preş. Reun, mes.

T. Popoviciu, secretar general.

*

Obiectele menite pentru esposiţie sunt a-se preda în „Gesellschafthaus“ (strada Schewis).

Cestiunea Evreilor în România.

Ţilele acestea a apărut o broşură tipărită în România (în ce oraş nu se spune) care pórtă titlul: „Din mişcarea rasselor“. In acéstă broşură autorul se ocupă şi de Evrei. Reproducem următorul pasagiŭ:

Décă acuma când n'au drepturĭ, evreii speculéză pe ţĕran, dér décă ar pune mâna şi pe administraţie şi pe puterea politică, ce-ar fi? se intébă anonimul, şi tot el găsesce că nu se póte înlătura esploatarea ţĕranului moldovean de evrei, căcĭ tot comerciul e în mâna lor, aşa că orĭ-ce ar vinde ţĕranul, trece prin mâna evreului. Numai când s'ar monopolisa beuturile şi când s'ar înfiinţa magazii de consum la sate, conduse de administraţia comunelor — s'ar puté înlătura esploatarea.

In Moldova sunt ţinuturĭ întregĭ unde absolut toţĭ comercianţii sunt evrei, mai ales la beuturile spirtóse, şi décă la sate se vede câte un Român, e numai cu numele, căcĭ tot evreul e acela, care conduce pe sub mână comerciul.

Boerimea română cea mare s'a retras la Bucurescĭ, cea mai mĕruntă nu se amestecă printre ţĕranĭ şi nu-i ajută, lăsându-i sĕ lupte singurĭ, ba chiar se unesc cu evreii.

Luxul omóră clasa avută a Românilor, care e risipitóre, nu esistă solidaritate între Românĭ, ér Evreul profită, speculând slăbiciunea clasei de sus românescĭ.

Étă cum se esplică, că în Moldova sunt atâtea moşii pe séma evreilor. Numai Moki Fischer are vre-o 42 moşii prin ţinuturile Dorohoiului şi ale Botoşanilor.

Urmaşii vechilor boerĭ moldovenĭ petrec la Paris, lăsând moşiile pe mâna Evreilor.

Autorul anonim propune ca mĕsurĭ de apĕrare:

1) Unirea cinstită şi conscientă între Românĭ, căcĭ evreii ne sunt mult superiorĭ în ale comerciului.

2) Favorisarea emigrărilor, fără témă că vor eşi capitalurile din ţĕră. Locul evreilor l'ar ocupa Românii, căcĭ Românii sunt mai sĕracĭ decât evreii.

3) Crearea unei case de credit şi ajutor a comercianţilor românĭ, căcĭ evreii fiind uniţĭ, fac o concurenţă teribilă negoţului român.

4) Sĕ se imobiliseze evreii prin locurile unde trăesc şi sĕ se interdică imigrarea.

5) Favorisarea culturei evreescĭ pentru a o distrage de la afacerĭ.

6) Sĕ se reguleze drepturile lor civile.

7) Moşiile la ţĕră se nu se dea pe termen mai lung de 3 anĭ în arendă.

8) Infiinţarea magasiilor de consum.

9) Infiinţarea băncilor populare.

Respectul drepturilor Românilor trebue realisat.

ECONOMIA.

Păşunatul de tómnă al vitelor.

Păşunatul vitelor în câmp este cel mai vechiŭ şi tot-odată şi cel mai uşor mod de nutrire, deóre-ce şi numai un om singur póte sĕ nutréscă un numĕr mai mare de vite.

Plugul şi sapa au tot strîmtorat păşunatul de primăvară şi vară, aşa că numai tómna póte da o păşune mai bogată vitelor, care însĕ în deobşte nu prea ţine mult, cu deosebire când mai sunt şi ploi îndelungate. Atuncĭ mai mult se calcă, de cât se pasce.

In câmpurile comasate, nicĭ chiar tómna nu se póte da vitelor o păşune mai bună, parte pentru-că pământul arător se sĕmĕnă cu sĕmĕnăturĭ de primăvĕră, parte pentru-că fênaţele cosite câte odată séu de douĕ-orĭ, puţină iérbă mai au pe ele. Astfel cu drept cuvênt se aude ḑicêndu-se cu privire la economia câmpurilor comasate, ḑic că „vitele iernéză şi vara“.

Deşi unii economĭ de vite, că păşunatul vitelor în câmp nu este aşa de preţios ca nutrirea acelora în grajd, totuşĭ astăḑĭ este pe deplin constatat, că păşunatul din câmp, décă acesta este destul de bogat în iérbă, e avantagios din mai multe puncte de vedere.

Păşunatul vitelor în câmp dă vitelor putinţa de a-se mişca în aer liber şi sănĕtos, care le întăresce, oţelesce şi le feresce de multe bóle. Păşunatul vitelor în câmp, în cele mai multe casurĭ, oferă vitelor nutreţ, în mĕsură cât ele au trebuinţă, ca sĕ se pótă sătura. Nutreţul din câmp şi-l aleg vitele în dragă voie de pe unde le place, pe când în grajd sunt silite sĕ mănânce aceea ce li-se dă.

Nutreţul din câmp nicĭ nu este aşa scump, ca cel din grajd. Vitele mânate la păşune sunt mai dedate şi cu schimbările atmosferice, apoi sunt mai vióie şi mai tarĭ, ca cele ţinute şi crescute numai în grajd. Cu deosebire pentru vacile tinere, păşunatul în câmp este de neapĕrată trebuinţă şi pentru mai buna desvoltare a trupului lor.

Un bun păşunat de vite trebue sĕ mai întrunéscă şi anumite recerinţe, fără de carĭ acela nu póte crespunde aievea scopului hotărît.

Mai întâiu păşunatul trebue sĕ fie bogat în iérbă. Acésta érăşĭ nu trebue sĕ fie numai de un fel (specie), ci de mai multe felurĭ. Pământul trebue sĕ conţină umezéla necesară, ca iérba mâncată de vite se pótă cresce érăşĭ cât mai curênd.

Un bun păşunat de vite sĕ nu fie lipsit de apă bună şi curată, cu care sĕ se pótă adăpa vitele când le este sete. Primăvara când iérba este destul de crudă şi conţine multă, apă nu prea o beau, dér peste vară şi tómnă, când aceea a îmbĕtrânit şi conţine multă materie uscată, trebue adăpate cât mai des.

Dintr'un păşunat bun de vite, sĕ nu lipséscă nicĭ anumiţĭ arborĭ mai marĭ, sub carĭ sĕ se pótă adăposti vitele pe timpul căldurilor, vênturilor şi al tempestăţilor mai marĭ, şi de carĭ sĕ se pótă scărpina, ér de cumva vitele dorm şi peste nópte în câmp, trebue îngrijit, ca în nopţile ploióse şi recĭ, sĕ pótă fi adăpostite sub anumite şopróne închise şi acoperite.

Păşunatul vitelor în câmp are, pe lângă însuşirile cele bune, şi unele scăderĭ. Astfel se pierde partea cea mai însemnată a bălegarului fără nicĭ un folos practic, de cumva nu se pun vitele peste nopte sĕ zacă pe pământurile mai sĕrace şi neroditóre.

Décă păşunatul e şi ceva mai departe de comună, vitele de lucru nu sunt tot-déuna la îndemâna economului, ér în cas de bólă séu de primejdie, economul nu póte alerga îndată ca sĕ le dée ajutor.

Păşunatul de tómnă mai are şi alte scăderĭ deosebite, pe carĭ décă economul nu scie sĕ le încunjure, uşor póte sĕ i-se întêmple şi daună în vite. Astfel păscênd vitele iérbă cu brumă grósă pe ea, pot sĕ capete anumite rĕcelĭ séu friguri, care le storc şi slăbesc vĕḑênd cu ochii şi în cele din urmă pot chiar sĕ se prăpădéscă.

Vênturile şi ploile recĭ de tómnă încă au o înrîurinţă vătĕmătóre asupra sănĕtăţii unor vite, cum sunt de pildă bivoliţele cele negre, carĭ avênd pĕrul fórte rar, uşor se pot rĕci séu bolnăvi într'alt mod. De aceea pe astfel de timp e mai bine, ca sĕ se ţină şi nutréscă acasă în grajd.

Când vitele nu mai află destul nutreţ la păşune, ca sĕ se pótă deplin sătura, atuncĭ trebue ţinute şi nutrite în grajd, căcĭ apucând sĕ flămânḑéscă tot câte puţin în fiecare ḑi, slăbesc, deóre-ce în asemenea casurĭ ele trebue sĕ se nutréscă şi încălḑéscă din grăsimea aceea, pe care au adunat'o peste vară în trupul lor. Acésta este pricina, că vitele pe cele mai multe locurĭ slăbesc la păşunatul de tómnă şi întră de tot pierite în iérnă. Astfel întrate, şi pe lângă cel mai bun nutreţ şi grije, nu se mai pot întrăma cum se cade, căcĭ le mai suge şi frigul şi gerul o parte din grăsimea adunată în trup. Afară de acestea pe astfel de vite slabe se mai prăsesc şi înmulţesc şi anumite insecte, carĭ le mai molestéză şi le sug şi acelea o parte din materia nutritóre adunată în trup.

Păşunatul vitelor tómna ar trebui sĕ se facă decĭ numai după-ce s'a ridicat bruma şi a început a se încălḑi cât de puţin aerul. Sĕ ne ferim a scóte vitele tómna din grajdurile călduróse în vênturile şi ploile prea recĭ, căcĭ prin aceea noi înşine le espunem bólelor de tot felul. Tot aşa sĕ ne ferim a lăsa sĕ dormă vitele în nopţile lungĭ şi friguróse de tómnă în câmp, unde pe lângă altele pot sĕ fie vătĕmate séu chiar şi mâncate şi de unele fiéră sĕlbatice.

De altcum este pe deplin constatat, că păşunatul de tómnă este fórte uscat şi cu puţină vlagă în el. De aceea şi vedem, că vitele sunt trândave, leneşe şi fără voie.

Sĕ ne silim decĭ a trece pe încetul vitele dela păşunatul de tómnă la nutrirea lor în grajd, care şi décă nu este aşa bună şi nutritore, este mai corespunḑĕtóre şi mai princiósă sănĕtăţii lor, deóre-ce în grajdurĭ ele au cel puţin căldura ce le trebue.

Ioan Georgescu.

Notiţă economică

Magistratul orăşenesc din Braşov face prin acésta cunoscut, că ministeriul reg. ung. de agricultură a îndrumat tóte diregătoriile sĕ încunoscĭinteze pe toţĭ producenţii şi negutătorii de cereale, că s'a pus de nou în comerciŭ o mulţime de cereale, carĭ sunt mâncate de gărgăriţe (Calandra granaria L.).

Deóre-ce administraţiei căilor ferate i-s'a interḑis a mai primi spre transportare şi a mai inmagazina astfel de cereale mâncate de gărgăriţe, de aceea e în interesul lor, a purta grija cuviinciósă pentru stîrpirea gărgăriţelor din magazinele lor. Acésta se póte face prin ţinerea în continuă curăţenie a magazinelor şi prin aerisirea acelora; mai departe prin lipirea şi astuparea tuturor găurilor din paceţĭ şi lemn, precum şi prin désa întórcere şi ciuruire a cerealelor etc.

Apĕrarea cerealelor contra gărgăriţelor, prin materii veninóse, este strict oprită.

La ordinul ministeriului de agricultură, staţiunea entomolică reg. ung. din Budapesta a pregătit pentru stêrpirea raţională a gărgăriţelor o instrucţiune, care se póte procura séu de acolo, séu de la magistratul orăşenesc din Braşov.

Curăţirea pomilor bĕtrânĭ.

Acésta numai atuncĭ are folos, décă se face totodată o gunoiare raţională şi îmbelşugată, urmată mai mulţĭ anĭ după olaltă.

Prin curăţire se aduc următórele folóse: 1) Se aduce mai multă lumină şi aer printre crengĭ. 2) In lăuntrul corónei pomului se pot desvolta mai bine atât crengile pe carĭ se fac pómele, cât şi pómele înseşĭ. 3) Pómele dintre crengĭ se coloréză mai frumos, capĕtă un gust mai bun şi se pot păstra pe timp mai îndelungat, de cât acelea, carĭ cresc în umbră, 4) Crengile din lăuntru, carĭ şĭ-au perdut mlădiţele productive, se pot îmbrăca din nou cu mlădiţe. 5) Se previn prin acésta multe bóle. 6) Se face imposibilă încuibarea insectelor şi ciupercilor stricăcióse pe pom.

Acestea credem, că sunt destule avantage, pentru-ca sĕ vadă ţĕranul, că cheltuelile, ce le-ar ávé cu curăţitul se întorc prin faptul, că pomul va produce fructe mai multe şi mai bune, presupunênd firesce, că în acelaşĭ timp se face şi gunoirea la timp şi în cantitate suficientă.

Ca părţĭ de prisos din coróna unui pom bĕtrân trebue înlăturate: 1) Tóte crengile uscate. 2) Crengile, carĭ împedecă pe celelalte în desvoltare, va sĕ ḑică acelea carĭ cresc înlăuntrul corónei. 3) Din crengile prea dese sunt a se înlătura cele mai năpăstuite, aşa că acelea carĭ rĕmân, sĕ se pótă mişca liber şi sĕ aibă aer şi lumină destulă. 4) Din crengile carĭ sĕ încrucişéză, trebue înlăturate de asemenea cele năpăstuite. 5) Crengile, carĭ se întind în corónele pomilor învecinaţĭ, trebue scurtate, aşa ca cele douĕ coróne sĕ se despartă unele de altele. 6) Crengile carĭ sunt prea atârnate, aşa că împedecă lumina şi aerul de la pământ şi împedecă circulaţia pe sub pomĭ, trebue înlăturate. 7) Din crengile carĭ în cursul anului prea s'au adărmat, trebue tăiat vîrful adărmat în jos, până la locul unde se află o mlădiţă, care se ridică în sus. 8) Crengile bolnave trebue înlăturate. 9) Mlădiţele din lăuntru carĭ sunt prea lungĭ şi subţirĭ, trebuesc scurtate, ca sĕ rĕmână cât se póte de scurte şi spriginite pe crăcĭ, căcĭ astfel în timp de furtune au mai mult razim şi nu cad aşa uşor.

Cu ocasiunea curăţitului, trebue sĕ ne ferim de a înlătura crengile tarĭ şi sănĕtóse, ci se ne mărginim a înlătura numai ce e de prisos, pentru-ca sĕ nu se facă pe pom prea multe rănĭ marĭ, pentru vindecarea cărora s'ar cere sucurĭ multe carĭ s'ar detrage de la hrana crengilor rĕmase. Fie care crénga înlăturată sĕ se tae dela basă, ca sĕ nu rĕmână mucurĭ, căcĭ prin acésta se produce putrejune în crengĭ şi trunchiŭ şi se primejduesce sănĕtatea pomului. Tóte rănile produse în urma tăierii cu ferestreul, trebuesc neţedite cu un cuţit ascuţit, şi décă au un diametru de peste 3 cm. trebuesc unse cu gudron (un fel de rĕşină) de cărbunĭ de pĕtră (Steinkohlenteer).

Curăţirea se face mai bine tómna, în *Octomvrie*, cât timp pomul mai are frunḑe, pentru că atuncĭ se póte mai bine vedé unde este prea mare desime în corónа pomului. Se póte face de altmintrea şi primăvara până la sfîrşitul luĭ Martie. Pe timpul gerului şi după sfîrşitul lui Martie sĕ nu se facă de loc curăţirea. Mare greşélă fac aceia, carĭ se apucă de curăţitul pomilor érna.

Când sĕ curăţă pomii, sĕ se înlăture şi muşchiul, scórţa uscată etc. Când pomii sunt umeḑĭ, lucrul se face uşor, iai o mătură şi măturĭ pur şi simplu pomii. Prin văruitul ce i-se aplică după aceea pomilor, aceştia vor căpĕta o scórţă netedă şi strălucitóre şi pomii vor fi scutiţĭ de ciupercĭ şi parazite vătĕmătóre. Atât curăţitul, cât şi văruitul sĕ se facă mai bine tómna, până a nu fi dat gerul.

APA AMARĂ „FRANCISC IOSIF“ Singurul mijloc purgativ uşor de luat. Se capĕtă pretutindenĭ.

HIGIENA.

Poveţe despre păstrarea sănătăţii.

Preintimpinarea bólelor.

De mai rare-orĭ se îmbolnăvesc ómenii carĭ trăiesc regulat, carĭ se hrănesc cu mâncărĭ hrănitore, carĭ sunt cumpĕtaţĭ la mâncare şi la beutură, carĭ ţin casa şi corpul curat, carĭ se îmbracă şi se încalţă bine, carĭ se feresc a întra în casele în carĭ se află bolnavĭ de bóle lipicióse. Rare-orĭ se bolnăvesc copiiĭ micĭ, alăptaţĭ de mumele lor, décă în cele dintâiŭ 9 lunĭ după nascere, nu li-se dă altă mâncare şi altă beutură, decât ţiţă, décă nu au fost înţărcaţĭ în pripă, ci după ce au fost deprinşĭ douĕ lunĭ cu alte mâncărĭ, cu lapte de vacă, cu ouĕ, cu supă, décă au fost feriţĭ de rĕcélă. Obicĭnuit se bolnăvesc mai adeseorĭ ómenii sĕracĭ şi copiiĭ de ómenĭ sĕracĭ, carĭ se hrănesc rĕu, cu mămăligă de porumb (popuşoiŭ) stricat şi făină de porumb stricat, cu buruenĭ şi cu alte mâncărĭ fără de putere, carĭ beau mult rachiu orĭ vin, carĭ se îmbracă şi se încalţă rĕu şi nu se apără contra frigului şi umedelii, carĭ n'au nicĭ vacĭ, nicĭ capră, pentru a hrăni copiiĭ cu lapte. Copiiĭ nou-născuţĭ, încă nedeprinşi cu rĕcórea aerului şi a apei, cu trup frafed, se bolnăvesc şi mor, décă nu sunt feriţĭ de rĕcélă şi de necurăţenie şi décă în loc de a fi numai alăptaţĭ, sunt hrăniţĭ cu mâncărĭ şi cu beuturĭ nepotrivite. Omul sĕrac, care prin hărnicie şi cumpĕtare învinge greutăţile şi-şĭ pregătesce un traiŭ mai bun pentru sine-şĭ, pentru soţie şi copii, îi apĕră printr'acésta şi contra îmbolnăvirii şi morţii timpurie.

Multe bóle provin din rĕcélă, din aer prea rece, care suflă d'asupra corpului înfierbântat séu rĕu îmbrăcat, din plóia rece care móie şi rĕsbesce vestmintele şi încălţămintele nóstre; altele din mâncarea neregulată, lacomie, din multă beutură, din apă de beut murdară, din mâncărĭ şi beuturĭ stricate şi chiar otrăvite; ér altele din necurăţenia corpului, a vestmintelor, a locuinţei, din aer stricat, din băltacurĭ, mocirle, şanţurĭ murdare şi alte ape stătătóre aflate în jurul locuinţei; apoi sunt bóle molipsitóre (lipicióse), pe carĭ le ia un om de la altul séu de la vite.

Contra bólelor provenite din rĕcélă ne apĕrăm prin paza contra frigului şi umedelii. Copiiĭ sunt, mai ales curênd după nascere, fórte simţitorĭ la frig şi rĕcesc lesne, décă nu-i învĕlim bine, décă-i spălăm cu apă rece, décă apa în care-i botezăm este prea rece, décă nu-i premenim îndată după ce s'au udat. Bólele provenite din mâncărĭ şi din beuturĭ le preîntîmpinăm mâncând şi bênd regulat şi cu mĕsură, ferindu-ne de mâncărĭ stricate şi de beuturĭ mai îmbĕtătore. Copiilor nou-născuţĭ şi celor în vêrstă până la 9 lunĭ împlinite, sĕ nu li-se dea altă hrană şi altă beutură decât laptele din sînul mamei, şi décă o femee n'are lapte de ajuns, atuncĭ sĕ se dea copilului pe lângă laptele ei şi lapte de vacă fiert. Copilul sĕ nu se înţarce pripit, ci cu încetul, şi dupa înţărcare sĕ i-se dea şi în timpul de post ca şi în timpul de dulce (de frupt) lapte de vacă, orĭ de capră fiert, singura hrană potrivită pentru copiiĭ până la 3 anĭ, pe lângă ouĕ, supă şi alte mâncărĭ uşóre. Bólele provenite din necurăţenie le prevenim, décă îngrijim ca corpul, vestmintele, locuinţa, curtea, satul sĕ fie curate, bine întreţinute, décă mai ales copiiĭ îi ţinem curaţĭ, îi spălăm adesea-orĭ peste tot corpul cu săpun.

Pentru-ca sĕ nu ne bolnăvim de bólele molipsitóre (lipicióse), trebue sĕ ne ferim a nu întra în casele în carĭ se află asemenea bolnavĭ, a nu primi în casa nóstră ómenĭ, carĭ vin de-a dreptul de la asemenea bolnavĭ, sĕ nu umblăm fără nevoie şi fără o pază óre-care cu vestmintele şi aşternuturile ómenilor, carĭ au zăcut de bóle molipsitóre, nicĭ cu asemenea morţĭ; sĕ nu primim asemenea morţĭ în biserică, ci sĕ facem, ca ei sĕ fie duşĭ d'a dreptul la cimitir (la ţintirim); sĕ nu atingem fără nevoie vitele bolnave de bóle molipsitóre-nicĭ, pieile, carnea, băligarele şi alte lucrurĭ provenite de la asemenea vite. Décă am fost siliţĭ a umbla cu dobitóce bolnave de molimă, cu piei orĭ cu alte lucrurĭ molipsite, atuncĭ sĕ ne curăţim, sĕ ne spălăm, sĕ schimbăm vestmintele şi încălţămintele devenite molipsitóre, ci sĕ le curăţim afară din casă, sĕ le aerăm, sĕ le întindem la sóre mai multă vreme.

Bolnavii carĭ sufer de bóle molipsitóre, trebue sĕ se caute, după putinţă, sĕ stee osebit de alţĭ ómenĭ, şi de aceea este mai bine sĕ-i aşedăm în spital, unde vor fi bine îngrijiţĭ, şi déca bóla lor nu este prea înaintată, vor fi vindecaţĭ mai sigur decât acasă. Décă bolnavul nu voesce séu nu póte întra în spital, şi décă avem mai multe odăi, atuncĭ sĕ-l aşedăm într'o odaie osebită de ceilalţĭ locuitorĭ ai casei: în orĭ ce cas însĕ sĕ aerăm atuncĭ casa de mai multe-orĭ pe ḑi, chiar în timpul iernii, prin deschiderea ferestrilor şi uşilor, sĕ scótem curênd din odaie rufele murdare ale bolnavului, pentru a le spăla îndată, şi tóte necurăţeniile a-le vĕrsa departe de casă şi de puţ, în hasnaua plimbătórei, séu în grópa de băligar.

Décă într'o casă cine-va suferă de o bólă molipsitóre mai ales de angină difterică (gâlcĭ rele), de guşter (de coracă), de vĕrsat, de pojar (de coriŭ, de iler), de scarlatină, de tuse măgărescă, atuncĭ sĕ nu mérgă la şcólă nicĭ un copil din acea casă, mai curênd decât după trecere de douĕ sĕptĕmânĭ după însănĕtoşarea bolnavului. Sĕ nu lăsăm pe copiiĭ sĕnĕtoşĭ sĕ se jóce cu cei bolnavĭ de tuse măgărescă şi de alte bóle lipicióse, până ce nu vor fi vindecaţĭ. Chiar ómenii sănĕtoşĭ dintr'o casă molipsită, pot aduce bólă în altă casă, în care nu se află încă nimenĭ bolnav. Décă se bolnăvesce într'o casă un copil de anghină difterică, de vĕrsat, de pojar, de scarlatină séu de tuse măgărescă, trebue sĕ dăm îndată de scire primarului, pentru-ca sĕ cheme îngrabă pe medicul de plasă, înainte de a se încinge molima peste tot satul; sĕ nu facem încercărĭ zadarnice cu descântece şi cu căutare prin babe, cu carĭ se pierde numai timpul.

Sĕ nu bem mai mulţĭ dintr'aceeaşĭ ólă, cană, pahar séu alt vas, până ce mai 'nainte n'am clătit bine vasul cu apă curată şi l'am şters; sĕ nu ne ştergem cu ştergarele (prosópele) altuia, sĕ nu ne pieptănăm cu un pieptene strĕin, sĕ nu durmim în pat strĕin neprimenit, sĕ nu ne îmbrăcăm cu vestminte strĕine.

Când se bolnăvesce o vită de o bólă molipsitóre, séu când se bolnăvesc mai multe vite de-odată, trebue sĕ dăm de scire primarului, pentru-ca acesta sĕ cheme pe veterinarul judeţului, şi sĕ ţinem vita bolnavă la un loc osebit de celelalte vite.

Dr. I. Felix.

POVEŢE.

Zémă de orez ca leac. Se ia un litru de apă şi se ferbe 3—4 óre cu orez bun, o lingură încărcată. Zéma se strecóră şi se amestecă cu zahăr şi must de lămâe în cătăţimea dorită. Bĕutura astfel dobândită e nutritóre şi are preţiósă însuşire de a tămăduì în pripă stomacul stricat de bucate

Din fisiografie.*)

Aerul face sĕ ardă focul. Când cine-va vrea ca lemnele orĭ cărbunii sĕ ardă bine, trebue sĕ sufle în foc adecă sĕ sufle aer.

O sobă (cuptoriŭ) produce cu atât mai multă căldură cu cât trage mai bine. Dér, când ḑicem că o sobă trage bine, prin acésta trebue sĕ înţelegem că aerul vine în abundenţă pe gura sobei. Venind mult aer, vine negreşit, şi mult oxigen care se combină cu materia lemnului séu a cărbunilor şi se produce astfel multă căldură. Décă nu vine aer în sobă, focul nu arde, ci se stinge.

Arderea lemnelor adecă focul este un esemplu de combinaţie chimică care produce nu numai căldură dér chiar şi lumină. Asemenea, flacăra unei lumînărĭ, a unei lămpĭ, etc.

Lemnele uscate ard bine căcĭ în porii lor se află mult aer care face sĕ ardă bine focul.

Lemnele verḑĭ nu ard bine căcĭ, în loc sĕ aibă mult aer, au multă umedélă.

Prin esperienţe de tóte ḑilele scim, că spre a stinge o lumînare, trebue sĕ suflăm în acea lumînare. De ce óre când suflăm în foc se aprinde mai bine focul ér când suflăm în lumînare, orĭ în lampă se stinge flacăra lumînării séu lămpii? Étă rĕspunsul: când suflăm în lumînarea orĭ în lampa aprinsă, cantitatea de aer ce o suflăm este aşa de mare încât rĕcesce flacăra care, din acéstă causă, se stinge îndată.

Orĭ-ce flacără se ridică în sus pentru-că este formată din gaze carĭ ard şi carĭ sunt mai uşóre decât aerul.

Lămpile cu petrol ard bine adecă dau o flacără luminósă, décă flacăra este înconjurata de o sticlă petru-că aerul cald din sticla din lampă se ridică în sus ér în locul acelui aer vine pe dedesubt altul rece şi curat adecă bogat în oxigen. Lampa arde cu atât mai bine cu cât este şi sticla mai lungă căcĭ în casul acesta se face un curent mai puternic de aer.

Coşurile (hórnele) sunt pentru vetre şi sobe ceea-ce sunt sticlele pentru lămpĭ.

Când arde focul, fumul se duce pe coş în sus pentru-că pe de o parte este mai uşor ca aerul ér pe da alta pentru-că se formézā curenţĭ de aer carĭ, ridicându-se pe coş în sus, duc cu sine-şĭ fumul.

Unele persóne au obiceiul se pună capacul la sobă când încă mai sunt cărbunĭ aprinşĭ. Acésta este cea mai mare greşală de ore-ce cărbunii din sobă produc nisce gaze (acid carbonic şi oxid de cărbune) carĭ sunt adevĕrate otrăvurĭ. Multe persóne carĭ au făcut o astfel de greşélă, au murit.

Omul şi animalele au trebuinţă de aer şi anume de oxigenul din aer. Orĭ-ce flinţă viţuitóre móre décă nu are aer. După cum unei lumînărĭ, spre a arde îi trebue aer, tot astfel îi trebue şi unei fiinţe vii spre a trăi. Asemenea, după cum o lumînare pusă într'un balon de sticlă arde pentru un moment şi apoi se stinge tot astfel şi un animal pus în asemenea condiţiunĭ, trăesce cât-va timp, apoi i-se slăbesc puterile şi în fine móre. Intr'adevĕr, sĕ punem sub un clopot de sticlă o lumînare aprinsă ér sub altul o pasĕre. Lumînarea arḑênd şi pasărea respirând, consumă cea mai mare parte din oxigenul aerului din clopotele de sticlă. In locul aerului de mai înainte se produce un amestec de gaze şi anume: azot, un gaz fórte vătĕmător respiraţiei numit acid carbonic, vaporĭ de apă şi mai rĕmâne o fórte mică cantitate de oxigen care nu mai este în stare sĕ întreţină nici flacăra, nicĭ viéţa pasĕrii. Din causa acestor gaze, luminarea se stinge ér pasĕrea móre.

De altmintrelea, pentru-ca sĕ ne convingem repede cum că avem trebuinţă de aer, n'avem decât sĕ tinem închise cu mâna nările nasului si gura. Imediat simţim o greutate în piept, nu mai putem înghiţi şi căpĕtăm convingerea că, décă am mai sta astfel, am muri.

Putem răbda ḑile întregĭ de fóme dér de aer nicĭ un moment. Acésta ne dovedesce că avem trebuinţă mai întâiu de aer, apoi de apă şi în urmă de mâncare.

Oxigenul din aer, ajuns în corp, transformă sângele negru în sânge roşu care numai în acéstă stare póte hrăni corpul. Prin urmare: *aerul hrănesce corpul.*

Aerul este cea dintâiŭ hrană a omului şi a animalelor căcĭ omul şi animalele îndată ce se nasc respiră aer cu care se hrănesc.

Prin esperienţele ce le-am făcut noĭ asupra aerului nu numai că am arătat compositia sa, dér încă şi care anume corp din aer este trebuincios unei flacărĭ óre-care precum şi omului şi animalelor.

Din cele spuse înţelegem că în casele nóstre, în sălile de teatru, în cafenele etc. unde se adună mulţĭ ómenĭ şi ard multe lumînărĭ, trebue ca aerul sĕ fie fórte des reînoit. De aceea sĕ se deschidă des uşile şi ferestrile séu sĕ se întrebuinţeze nisce ventilatóre sistematice pentru-ca sĕ între aerul curat din afară.

Multe persóne au leşinat, ba unele chiar au murit în biserică în timpul sĕrbătorilor de Pascĭ cand se aprind o mulţime de lumînărĭ.

Sĕ ţineţĭ minte, dragii mei că, pentru-ca sĕ puteţĭ trăi, aveţĭ trebuinţă nu numai de mâncare hrănitóre, de apă bună de lumină solară, dér încă şi de mult aer curat, sănĕtos. De aceea în órele libere, orĭ în vacanţă plimbaţi-vĕ prin livedile înverḑite, prin pădurile înfrunḑite, prin munţii acoperiţĭ cu bradĭ, orĭ prin câmpiile smălţate cu florĭ căcĭ acolo se află aer încărcat cu ozon!!

*) Din Manualul lui S. Niculescu—Brăiliţénu

MULTE ŞI DE TOTE.

Sĕcuiul cu traista.

Ni-se trimite la redacţie o filă din „Vasárnapi Ujság" de prin anii patru-ḑecĭ ai secolului trecut, în care sub titlul de mai sus se descrie o istorie, care se ḑice, că s'ar fi întêmplat aievea aicĭ în Braşov. Lăsând rĕspunderea în socotéla redactorilor de atuncĭ ai fóiei ungurescĭ, noi dăm în traducere interesanta istorie:

Lucrul s'a întêmplat înainte de asta cu vr'o patru-ḑecĭ de anĭ (adecă pe la 18[illegible]0) ḑice „Vasárnapi Ujság".

Un Sĕcuiu din Martonoş venise la têrg în Braşov şi fiind fórte cald, se aşedă între órele 1—2 după amiaḑĭ la umbra unei case, care era proprietatea unui Sas bogat. Sĕcuiul îşĭ scóse din traistă o bucată de pâne şi începù sĕ o mănânce aşa gólă. Pe feréstra deschisă eşia un miros plăcut de mâncărĭ bune, ce se gătiau în bucătăria Sasului.

„Ḑĕu lui Dumneḑeu — ḑise Sĕcuiul — mirosul ăsta face un „mariaş", aşa de bine îmĭ priesce pânea gólă cu el.

Sasul aude din feréstră vorba Sĕcuiului şi eşind inaintea casei, cere de la Sĕcuiŭ sĕ-i plătéscă „mariaşul" (un husoş, sfanţ). Sĕcuiul a crediut întâiŭ, că-i glumă şi a rîs bine de vorba Sasului, dér Sasul nu glumea de loc şi fiind-că Sĕcuiul nu avea, orĭ nu vrea sĕ plătéscă, i-a luat traista zălog.

Sĕcuiul s'a dus sĕ se plângă la căpitanul oraşului, înzadar. A recurat la magistrat: de géba.

NOUTĂŢĬ
de
TÓMNĂ şi IARNĂ.
(6-4,3—34).

Principiul firmei nóstre este de a vinde numai fabricate „First Class". Firma nóstră este unica în ţeră, care are relaţii directe cu fabricanţii cei mai renumiţĭ din Lyon şi Paris. Mostrele şi colecţiile debitate de aceştia se pot procura esclusiv numai dela noi
Preţul ieftin insă fix
al fie-cărui articol este însemnat cu cifre, şi este esclusiv a plăti preţu ĭ mai marĭ.
Mostre în provincie la cerere se trimit franco.

Szénásy, Hoffmann & C-ie.
Magazin de mătăsărie
Budapest, IV., Bécsi-utcza 4.

S'a pus Sĕcuiul pe gânduri şi mergând acasă şi-a luat merinde şi s'a dus pe jos la Viena, sĕ se jăluéscă împĕratului.

Impĕratul Francisc I l'a primit în audienţă şi a dat ordin cătră guvernatorul Ardealului, care la rêndul sĕu a trimis o anchetă compusă din 3 comisarĭ sub preşedinţa secretarului Thury, ca sĕ cerceteze lucrul.

Aceştĭ domnĭ însĕ, pe lângă o diurnă grasă, au tot sucit şi învêrtit jalba Sĕcuiului, până ce acesta vĕdênd că nu i-se face dreptate, s'a apucat şi s'a dus a doua óră la împĕratul.

Impĕratul a poruncit atuncĭ aspru, ca în timp de 3 sĕptĕmânĭ sĕ i-se facă Sĕcuiului dreptate.

Atuncĭ s'a şi adus sentinţa, în urma căreia Sĕcuiul şi-a căpĕtat traista înapoi şi pentru cheltuielĭ şi drumurile, ce le-a făcut la Viena o despăgubire de 2000 florinĭ.

Secretarului Thury şi celor trei comisarĭ, carĭ au fost condamnaţĭ sĕ plătéscă cheltuelile, li-s'a reţinut din léfa, cât au trăit, a treia parte.

*

Morminte de miere.

In oraşul Pelmessos, din Pizidia s'a găsit acum de curênd o pétră funerară din epoca ante-creştină, cu inscripţia următóre: „Aicĭ dórme somnul de vecĭ un bărbat căruia musele i-au dat darul de vorbit, Boethos. El zace în mĭere dulce".

Inscripţia acésta trebue a se pricepe ad literam. Boethos a fost îngropat în mĭere cum se îngropau în vechime ómenii marĭ, între altii şi Alexandru cel Mare.

In miere se îngropau cadavrele vechilor Babilonenĭ, Sciţĭ şi Perşĭ. Numai fruntaşii aveau parte d'o astfel de înmormêntare preservativă.

Glaukos, un fiu al regelui Minos din Creta, fugind după un şórece a căduţ într-o putină cu miere şi s'a înecat. Acésta a fost o înmormêntare anticipată. Tocmai pentru acest motiv un fermecător l'a înviat, dér după mórte a fost depus din nou în miere.

*

Dracĭ de mare.

Din când în când marinarii sĕu pescarii semnaléză presenţa în apele mărilor şi mai ales ale Mediteranei a unor pescĭ enormĭ, adevĕraţĭ monştri, carĭ se numesc de cătră toţĭ „Dracĭ de mare". Acum câteva sĕptĕmânĭ, pe cósta Algeriei, s'a prins un adevĕrat Drac de mare după închipuirea religióşă a creştinilor: Peştele acesta, care mĕsóră 5 metri 20 cm. înălţime şi 4 metri şi 25 cm. lungime, are douĕ córne în frunte, lungĭ de 50 centimetri şi o gură îngrozitóre, a cărei buză de sus are 75 centimetri, cu o grosime pe 50 centimetri. Peste tot cântăresce 900 kilograme. O mulţime de paraziţĭ îi acoper spatele.

La vederea lui, ómenii, mai ales femeile, carĭ cred că în adevĕr este dracul, recitau rugăciunĭ şi-şĭ făceau cruce.

Dracii aceştia îndrăsnesc de multe orĭ sĕ vie în grămadă şi sĕ atace o corabie. Pericolul nu e mare, gróza însĕ e aşa de mare, încât mulţĭ călĕtorĭ leşină.

Sosiţi în Braşov.

Pe diua de 17 Octomvrie 1902.

Europa: Gross, C. Sereda; Reinfeld, Löwy, Chromicsek. Pesta; Baron Rosenzweig, Piski: Meyer, Praga; Drăghianu, Bucurescĭ. Meerkatz, Viena; Balázsi, Cluşiŭ.

Grand: Schmidt, Braşov; Krisch, Timişóra.

Anunţurĭ de căsĕtorie.

1) Gheorghe Vileciu, gr. or. calfă de zidar cu Maria Florea, gr. or. Braşov. 2) Vig Mihaly, rom. cat. calfă de zidar, cu Nverges Maria Anna, rom cat. Braşov 3) Ioan Roman gr. cat. calfă de pantofar cu Bádi Iuliana, ev. ref Braşov. 4) Franz Iosef Lang, ev. c. a. calfă de croitor, cu Elise vĕd. Ernst Rauschenbach, n. Pazdera, ev. c. a. Braşov. 5) Nicolae Şelariu, gr. or. lucrător, cu Maria Bisdedeanu gr. or. Braşov. 6) Iulius Alfred Wondraschek, rom. cat. condĕtor la fabrica de unt, Braşov, cu Iuliana Reinhardt, ev. c. a. Sibiiu. 7) Biedermann Benjamin isr. comerciat Braşov cu Grünfeld Rosa isr. Sătmariu. 8) Iulian Alexandru Vasilichi gr. cat. comptabil, cu Maria *Puiu*, gr or. Braşov 9) Andreas Iakobi ev. c. a. sergent-major c. şi r. la regi 50 de infant. Braşov, cu Rebekka Kinn, ev. c. a. Nagy-Szöllöh.

Calendarul sĕptĕmânei.

OCT. (1902) are 30 ḑile. BRUMAREL.

Ḑilele	Călend. Iul. v.	Călend. Greg.
Dum.	6 † S. apost. Toma	19 Ferdinand
Lunĭ.	7 Ss Sergiu şi Vac	20 Vendelin
Marţĭ	8 Cuv. Pelagia	21 Alice şi Ursula
Merc.	9 † S. apost. Iacob	22 Cordula
Joi	10 S. Eulampiu	23 Severin
Viner	11 † S. ap. Filip	24 Arch. Rafael
Sâm.	12 S. m. Prob. Tarah	25 Crisant şi Dar

Têrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 15 Oct. n. de 47,581 capete, la 15 Octomvrie au întrat 971 capete şi au eşit 824 capete, rĕmânênd la 16 Octomvre n. un numĕr de 47,729 capete.

Se notéză marfa ungurésca: veche grea dela 112—114 fil. tinĕră grea dela 120—112 fil., de mijloc dela 118—120 fil. uşóră dela 118—120 fil. — Sêrbésca: grea 115—116 fil., de mijloc 112—115 fil., uşóră 112—114 fil. kilogramul.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Domnii abonenţi, carĭ cu 1 Octomvrie v. nu şi-au reînoit încă abonamentul, sĕ binevoiéscă a-l reînoi neamânat, ca sĕ nu li-se întrerupă regulata espedare a ḑiarului.

Cu numĕrul de faţă se sistéză espedarea fóiei celor ce nu şi-au re'noit abonamentul.

Administraţiunea
„Gazetei Transilvaniei"

Preţurĭ de tot ieftine!

Salonul de resturĭ
Strada négră nr. 55
au sosit un transport de mărfurĭ nouă de **Stofe de lână,**
şi anume:
Engleescĭ, Zibeline, Kamgarn, Postavurĭ pentru dame. Cheviot, Homespun în lăţime de 120—140 cmtr. (710).6—4

Pentru BLUSE:
Flanele, Catifele şi Barhent.
BATISTE pentru BLUSE.
Cu preţurĭ fórte ieftine.
Stofe ptru doliu, în asortiment mare.
Mătăsării negre, ptru rochii şi bluse.
Mătăsării colorate, pentru bluse, în asortiment mare.
Se învită cu tótă onórea P. t. public a veni se vada depositul de stofe (fără a fi silit se cumpere).
De o visitare numĕrósă rugêndune, suntem Cu tótă stima
RESCHNER & SCHWARZ.
Preţurĭ de tot ieftine.

De arêndat
cu preţ fabulos de ieftin,
o grădină acomodată pentru stupărit, avênd o întindere de 2 hectare, situată în imediată apropiere de Bârsă, putênd fi udată la cas de secetă cu mare inlesnire, prin conducte de apă, şi închisă sistematic de jur în prejur.
Productele se pot desface cu mare uşurinţă la têrgurile de sĕptĕmână din comunele Bran şi Zêrneştĭ.
Amatoriĭ se pot adresa pentru orĭ-ce referinţe la proprietarul
Ilisie I. Aldica,
în comuna Tohanul-vechiu (Ó-Tohan)
3—4 **Strada Morii nr. 469.** (696)

Cancelaria de construcţiunĭ
a Domnilor
GEBRÜDER FINK
se află în Strada Vămi nr. 30.
1—5.(718)

Epilepsi.
Cine sufere de epilepsie, cârcei, de nervĭ sĕ cĕră broşura în privinţa acésta, se trimite **gratis şi franco** dela
Schwanen-Apotheke,
Frankfurt, a. M.

DEPOSIT de articole igienice. ! DEPOSIT de mărfurĭ de gumi din Paris.
J. REIF Specialist, VIENA
I., Brandstätte 3.
Preţurĭ curente în coverte închise franco şi gratis.
Trimiterea în provincie cu Rambursă.
Discreţ. à K. 2, 4, 6, 8, 10 etc.

Se caută un tinĕr
român din familiă bună, care ar dori sĕ între ca **practicant** pe $3^1/_2$ anĭ fără salar, numai **cost** şi **cuartir** la o prăvălie de coloniale şi ferărie.
A-se adresa la Domnul
Ios. Oniţiu
(717,1—3.) **în Sas-Sebeş.**

KWIZDA
Fluid restituţional
k. u. k. priv. gna de spă- lat cai.

Preţul o sticlă cor. 2.60 banĭ.
se întrebuinţéză în grajdurile curţiĭ, precum şi la miliţie şi la civilĭ de 40 de anĭ pentru întărire după strapaţiĭ marĭ, precum şi la scrintire, încordarea nervilor etc. Il face pe cal capabil de umblat, extra-ordinar la trenaj.
— Veritabil numai cu marca de sus. —
Se capĕtă în tóte farmaciile şi drog. din Austr.-ung.
Deposit principal la
FRANZ JOH. KWIZDA
k. u. k Oestr. k. Rumăn. u. fürstl Bulg. Hoflieferant.
Kreis-Apotheker KORNEUBURG bei Wien.

Telefon Nr. 80.
RESTAURANTUL
în Casa de tir (Schützenhaus)
este deschis şi iérna.
Drumurile iluminate.
Se primesc abonamente pentru prânz în local şi afară.
Am onórea a aduce la cunoscinţa On. public, că am **arangiat pentru sesonul de iérnă Restaurantul din casa de tir** astfel, de a puté satisface tóte dorinţele On. public.
Tot-odată rog On. public, ca cu ocasia de festivităţĭ sĕ se servéscă de localităţile, ce sunt bine arangiate.
Pentru nunţĭ, soarele, banchetur̆ĭ iau asupră-mĭ arangiarea, care voiu esecuta-o cu acurateţă şi cu
Preţurĭ moderate.
Sala de tir stă la disposiţie pentru petrecerĭ particulare.
Abonamente la fleicĭ se primesc.
Pentru Domniĭ, carĭ doresc a-se esercita la **tragere la ţintă** stau la disposiţie **puscĭ şi serviciu.**
Apelez la sprijinul On. public
cu tótă stima
Friedrich Schmidt.
BERE de Steinbruch, **VIN bun** pentru borviz (mişmaş) şi **vinurĭ de Desert.**

AVIS PREALABIL.
Sebscrisul are onóre a face cunoscut Onor. public, că **cu începerea dela 1 Octomvrie st. v. a. c. voiu deschide un**
Magazin de coloniale.
Specialitate: „articole de Orient", en gros şi detail,
sub firma
GEORGE G. RENŢIA
„LA MAGAZINUL de CONSUM"
în Strada Orfanilor nr. 3, (în fundul curţiĭ).
Asortiment nou şi bogat. Calitatea mărfurilor ireproşabilă, **cu preţurile mai convenabile ca orĭ şi unde**, mă face se sper, că nimenĭ nu va perde ocasiunea de a visita magazinul meu spre a se convinge.
Rugândul tot odată pe on. public a-mĭ da binevoitorul sĕu concurs.
Cu tótă stima
George G. Renţia,
3—6 **Strada Orfanilor nr. 3.**

Pe teritorul înaintea fostei pórtă a Vămei.

MARELE CIRC AMERICAN HENRY

Turneu ca fulgerul prin Austro-Ungaria, România și Orient.

150 Persóne 150 **Elefanți** 100 Cai 100

30 Dame, Corps de Ballet 30, etc.

Musica proprie a Circului. Lumină electrică.

Astădi Duminecă în 20 Octomvrie 1902,

2 Mari Representațiuni 2.

După prând la órele 4½

Representația de după prând constă din 16 numere de cele mai bune din programă, si se esecută la lumină electrică, așa de esact ca și séra.

La **representanța de după prând** are dreptul fie-care visitator a aduce cu sine **un copil** fără a plăti.

Elefantul uriaș Blondin și toți artiști angajați la Representația **de séra la 8 óre.** **Prețurile locurilor complete.**

Mare representație festivă

Pentru a doua óră Exilare lui

Mazeppa în pustiile Ukraniei,

Pantomină mare istorică executată de întreg personalul cu 30 cai.

Detailuri în afișele de adi.

Vîndarea anterióre a biletelor la **Cassa** circului.

DIRECȚIUNEA.

Devisa: Dever mare, câștig puțin.

Comande din provincie se esecută cu tótă acurateța.

P. PAVEL, CROITOR WIENES civil și militar.

Am onórea a aduce la cunoscința On. public, că atelierul meu de

Croitorie de uniforme și haine civile,

ce-'l avém sub Bucum Nr. 15 **l'am mutat** dela 30 Septemvrie 1902 în Strada **Michael-Weiss Nr. 26.**

Atrag atenția p. t. Domni, cari servesc anul de voluntar, că la mine se pot căpăta cu **124** coróne următórele obiecte de uniformă:

1 manta, 1 tunică, 1 pantalon, 1 blusă, 1 baionetă elegantă cu curea după plac, 1 părechiă mănuși, 1 cravată.

Tóte aceste haine se confecționéză din **stofe fine** după mĕsură și regulament. Tot-déuna sunt provĕdut **cu stofe englezesci.**

Rugând pe On. public de binevoitorul sĕu concurs, subsemnez

cu tótă stima

(3—12.) **P. PAVEL.**

Tot aici se primesc 2 ucenici pentru croitorie cu condițiunile recerute: pe 3 ani și 100 fl., pe 4 ani nimic.

Ofertele artistice.

In urma unei cărți postale, merg în persónă a lua mĕsura

AVIS!

Subscrisul aduce la cunoscința On. public, că a înființat **un stabiliment** de

Văpsitorie și spălătorie chemică

în Brașovul-vechiŭ, Strada lungă Nr. 134.

Ori și ce Garderobă (**vestminte**) de **bărbați** și **dame** din **mătase, catifea, lânuri, uniforme militare, stofe de mobilă, panglici, dantele, perdele, umbrele** etc. se curăță în 12 óre așa de perfect, că devin ca nouă.

Specialități: din **stofe de Kamgarn curată** cu **desĕvîrșire glanțul,** ce se ivesce.

Văpsitorie de blănuri, pene de Struț și mănuși glacé de pele.

La cas de necesitate, mĕ rog a face incercare cu stabilimentul meu.

Comande d'afară se esecută prompt și ieftin

Josef Schmitz,

(665.)0—10. văpsitorie și spălătorie chemică

Brașovul-vechiŭ, str. lungă nr. 134.

La stéua mare d'aur.

Prăvălie nouă, Librărie, Papetărie, Requisite de scris și desemn. Telefon.

Str. porții nr. 21. (lipit de prăvălia d-lui H. Zintz.) Str. porții nr. 21.

Am onórea a aduce la cunoscința On. public din loc și împrejurime, că **am deschis pe piața acésta** și anume în **Strada porții Nr. 21** (în fosta prăvălie de tricotaj alui Georg Foith)

Magazin cu Librărie și Papetărie

unde se póte căpĕta afară de **produsele mele renumite de legătorie de cărți** și **catastifuri, mărfuri de galanterie** din resortul legătoriei de cărți, **Passepartoutes, tóte articolele, ce obvin în comerciul de hârtie** și **rechisiții de scris,** cu cari sunt bogat asortat.

În călĕtoria mea pentru aprovisionare în Budapesta și Viena am ales numai ce au fost mai **nou,** mai **frumos** și mai **bun.** Tot ce sĕ póte dori în specialitatea de

Confecțiuni de hârtie,

requisite de scóla-, scris-, și desemn se póte căpĕta dela **prețul cel mai ieftin** până la cele mai fine și mai scumpe calități.

Comande pentru note și cărți se efectuéză imediat.

Legarea cărților se esecută în atelierul meu recunoscut **solid și frumos.**

Pentru cadouri practice de têrgul ce vine recomand **casete** cu **hârtie de scris** minunat de frumóse și ieftine, adjustate fórte modern. La dorință se póte imediat **grava în aur** numele și datumul.

Mare asortiment de cărți poștale cu poesii și fotografii. **Albume** cu prețuri fórte ieftine

Apelez la o cercetare numĕrósă semnez

cu tótă stima

Vilhelm Haydecker.

Mare asortiment de cărți poștale diferite feluri.

Schimbare de local.

Am onóre a aduce la cunoscința On. public, că **mi-am permutat** Atelierul de lăcătușerie **din strada Valea lată** în Strada Castelului de sus nr. 28, casele proprii.

EUGENIŬ PRECUPŬ

lăcătușerie artistică și de construcție.

Instalațiuni: de **gaz aerian,** CONDUCTE de apă în odăi de scaldă. **Closete** cu apă, **Canalisațiuni** pentru Closete, pentru apa de curte, pivniți și stradă, cu garanție.

Preliminare de spese și informațiuni gratis.

Stă la disposiție în permanență **depoul** cu tot felul de **mașini** de gătit bucate (Sparherde séu sobe) pentru bucătării particulare și Restaurante, dela **10 coróne** până la **400 coróne** bucata. — Comande după plac.

Asemenea tot feliul de **Reparaturi** prompt și ieftin.

Deci rog pe On. public pentru sprijinirea și increderea de până acum.

Cu tótă stima

EUGENIŬ PRECUPŬ,

3—6 **măestru lăcătuș.**

Strada Castelului de sus nr. 23.

Haveloc și mantale de plóie Gumi.

Deposit de stae cu pĕr lung arăselene.

Paltóne blănite de postav și piele.

Ne luăm voe a atrage atenția On. public din oraș și dela țéră, că noi afară **de haine gata pentru bărbați și copii** ținem un

deposit mare de postavuri

din țéră și streinătate.

Luăm comande pentru haine **bărbătesci** și de **copiii** după mĕsură, și **garantăm pentru croiala modernă** și **potrivită,** care se esecută după cele mai **nouă fasóne.**

Cu tótă stima

Depner, Roth, Westemean,

697.3—10. **în edificiul „Spar-Cassa" Strada Vămii 3—5.**

Mostre de postavuri la cerere franco.

Tipgrafia A. Mureșianu, Brașov.